



Säkerhets installatören

1
2019

Oseriösa låssmeder dömda i Tyskland

Jakten på branschens svarta får fortsätter

Kompetenshöjande utbildningsdagar

**Möt Anders, Sara
och Niklas**

**Grannsamverkan
stoppar tjuven**

BRÅ:

**Färre anmälda
brott 2018**

**Sofia Berggren skrev examens-
arbete om verksamhetsanpassat
skalskydd**

–Målkonflikt ställer speciella krav



exivo: Passerkontroll, helt enkelt



exivo är den perfekta lösningen för passerkontroll hos små och mellan-stora verksamheter. Tack vare den molnbaserade exivo-plattformen är allt under kontroll via smarttelefon, surfplatta eller PC – när som helst, var som helst. Systemet förändras enkelt i takt med företagets växlande behov och kunden kan sköta enskilda uppgifter själv, eller

låta dig som exivo-partner ta hand om hela administrationen.

Vill du erbjuda dina kunder marknadens enklaste, modernaste passerkontroll och samtidigt framtidssäkra dina uppdrag och intäkter?

Kontakta oss eller läs mer på:
www.dormakaba.se

dormakaba 

Låsbranschen uppmärksammas i Riksdagsmotion!

Goda nyheter i arbetet med att ge låssmedsföretag möjlighet att begära registerutdrag på anställda. Lars Püss (M) och Åsa Coenraads (M) skrev sent i november 2018 en motion om att ge låssmedsföretag ett uttryckligt författningsstöd för att göra registerkontroller i samband med anställningar. Justitiekottet har behandlat ärendet och ställer sig bakom det som anförs. Planerat beslutsdatum i Riksdagen är den 25 april 2019 och det kommer behandlas i Betänkande 2018/19:JuU10 Polisfrågor.

SLR och undertecknad har sedan 2014 när utredningen ursprungligen tillsattes aktivt arbetat för att låssmedsföretag skall ges ett lagmässigt stöd för att begära registerutdrag på anställda. Detta arbete har skett bland annat via remissvar, debattartiklar, uppvaktning av departement och ministrar mm.

Utredningen och det kommande lagförslaget innebär i princip ett totalförbud för näringslivet att begära registerutdrag på anställda. I det första utredningsförslaget fanns i princip inga undantag. Låssmedsföretag skulle ej få lagmässigt stöd att utföra registerkontroll.

Efter uppvaktning av myndigheterna fick vi dock ett positivt besked att så ändå skulle ske och att detta var under beredning. Utredningen och lagförslaget verkade därefter ha hamnat i malpåse, för att åter dammas av under våren 2018 då regeringen fattade beslut om ett tilläggsdirektiv och en ny utredare tillsattes.

Tidigare löften var då som bortblåsta då tilläggsdirektivet ej tog upp låssmedsföretagen som bransch som bör få lagmässigt stöd.

Återigen har vi fått intensifiera vårt lobbyarbete och opinionsarbete i frågan som präglats av en extremt långdragen utredning med tillhörande lagförslag som nu är inne på sitt 5:e år. Sista ordet är ännu inte sagt och SLR välkomnar motionen och det positiva bemötandet från justitiekottet. Vi håller nu tummarna att allt skall gå i lås!

Som avslutning saxar jag nedan från motionen:

”Denna motion vill belysa behovet och vikten av att låssmedsföretag får ett uttryckligt författningsstöd för registerkontroller i arbetslivet om ett generellt förbud mot detta införs.

De skäl som ligger till grund för dagens regelverk om registerkontroller är bland annat att skydda allmänheten, förebyggande av brott och förtroende för anställda likväl som förtroende för den verksamhet som arbetsgivaren bedriver. Idag finns ett uttryckligt författningsstöd för larminstallörer, bland annat motiverat av larminstallörers roll i det brottsförebyggande och brottsbeivrande arbetet samt förtroendet för larminstallationsverksamheten.

Samma roll och funktion har låssmeder, dessutom torde just kombinationen av larm och lås utgöra en grundbult i det brottsförebyggande arbetet. Kännedom om, och tillgång till låsanordningar och nycklar

underlättar intrång i hem och i lokaler och kan orsaka stor skada på samma sätt som kännedom om larminstallationer och koder. De brottsförebyggande skäl som talar för att larminstallörer har ett författningsstöd för registerkontroll och som anses väga tyngre än den enskildes intresse att inte utsättas för det integritetsintrång som en registerkontroll innebär, är exakt samma för låssmeder. Vidare är det av yttersta vikt för förtroendet för verksamheten, och ett uttryckligt krav ifrån kunder, att arbetsgivaren säkerställer att de anställer personer av god vandel. Sammanfattningsvis anser jag därför att det är angeläget att även låssmedsföretag får ett uttryckligt författningsstöd för registerkontroll om ett generellt förbud mot detta införs.”

*Benny Jansson
Ordförande i SLR, en delbranschförening i
SäkerhetsBranschen*

ORDFÖRANDE I SLR

Namn: Benny Jansson.

Född: 2 april 1957.

Familj: Fru, fyra barn, fem barnbarn.

Bor: Västra Göteborg.

Karriär: Utbildade sig till möbelsnickare med mål att bli slöjdlärare. Jobbade därefter som båtbyggare i några år innan en drygt 30-årig karriär som säkerhetsentreprenör och låssmedmästare tog

vid. Efter försäljning av låsöretaget 2006 byggde han sig en båtverkstad och återvände till rötterna i båtvärlden som nu delas med uppdraget som SLRs ordförande. Benny är även ledamot i SäkerhetsBranschens respektive European Locksmith Federations styrelse.

Hobby: Att resa, bygga på sommarstugan, båtar och SLR.





6

Grannsamverkan:
Antalet brott lägre
än på tio år!

9

STATISTIK FRÅN BRÅ
Anmälningarna går ner

13

TYSKLAND
Interkey bidrar till kampen
mot svarta får

**Utbildningsdagar lockar till
lärande**

SLR-Dagarna s.20-25

23

Sara Holm:
Jag siktar mot att bli
mästare

10

Reportage:
Verksamhetsanpassat
skalskydd ställer höga krav

18

HASSE ARO:
"Vi behöver fler ingri-
pare"

31

**STIFTELSEN TRYGGARE
SVERIGE:**
Kan vi lära av brottsbe-
kampningen i New York?



Säkerhetsinstallatören utges av: Sveriges Lås och Säkerhetsleverantörers Riksförbund, SLR. www.slr.se
Besöksadress: Granviksliden 2, 435 35 Mölnlycke. **Ansvarig utgivare:** Benny Jansson. E-post: benny.jansson@slr.se.
Redaktör: Victoria E. Kiss Nylund. E-post: victoria.kiss-nylund@slr.se.
Prenumeration: E-post: kansli@slr.se. **Annonser:** Ebbe Svensson. E-post: ebbe.svensson@slr.se.
Tel: 08-721 40 55. **Fax:** 08-721 40 56. **Repro & layout:** SLR Service AB
Tryck: DanagårdLiTHO AB, Ödeshög 2018. **Upplaga:** 11 000 ex. **ISSN** 2001-791X.

TAKRÄCKEN

EX. 1.513KR*

FRONTBÅGE

EX. 5.490KR*

VARNINGSLJUS

EX. 599KR*

LEDLJUSRAMP

EX. 1.490KR*

WORKSYSTEM.SE



WS-P-WTR-382-01

Strömförsörjning med ViP Funktion

ViP

PSV 2465-40 strömförsörjning ViP

Strömförsörjningsaggregat med ViP funktion 24 VDC 6,5 A.
ViP- Voltage-in-Parallel-funktion utvecklat av Alarmtech som tillåter strömförsörjningsaggregat att parallellkopplas (+) och (-) på en buss utan extra synkronisering. Plats för två 12 V/40 AH batterier.

SBSC godkänd enligt SSF 1014-4 i larmklass 3
När funktion och kvalitet behövs!

Läs mer på www.alarmtech.se

ALARMTECH



Vaksamma grannar skrämmer bort tjuvarna

Grannsamverkan är en effektiv metod för att motverka brott och öka tryggheten i våra bostadsområden. Antalet inbrott har inte varit lägre på tio år, bland annat tack vare grannsamverkansgruppernas ideella arbete för att avskräcka kriminella element. Men de kan ändå gäckas de vaksamma spanarna. Då är det viktigt att dörrarna är svåra att forcera.

TEXT: CLAES-GÖRAN HANBERG

FOTO: CLAES-GÖRAN HANBERG & STÖLD-SKYDDSFÖRENINGEN

Totalt är drygt 25 procent av hushållen i Sverige med i Grannsamverkan och under 2018 tillkom 2 500 nya områden. Så intresset är stort. Grannsamverkan handlar i korthet om att de boende ser över den egna bostadens skydd och hjälper varandra att vaka över bostäderna och vad som händer och sker i området.

–Den som vill starta en samverkansgrupp kontaktar först sina grannar och stämmer av intresset. Därefter kontaktas den lokala polisen eller kommunen för uppstart av Grannsamverkan i området. De boende utbildas sedan av Polisen/kommunen och får då en fördjupad kunskap om hur Grannsamverkan fungerar och hur brott kan förebyggas, berättar Lina Nilsson, rådgivningsexpert på SSF Stöldskyddsföreningen, huvudman för Grannsamverkan.

Appar underlättar samverkan

SSF har tagit fram en gratisapp för Grannsamverkan.

–Appen gör det enklare att samverka för att

"Informationen ska vara relevant. Ingen får hängas ut eller smutskastas. Sådant inlägg tar jag bort"

förebygga brott och innehåller information om konceptet Grannsamverkan. Dessutom finns tips på brottsförebyggande åtgärder. Och Polisen kan beställa skyltar och annat material med appen och skicka ut meddelanden till grannsamverkansgrupperna utan att själv behöva vara med i en grupp, berättar Lina Nilsson.

Det finns flera appar för kommunikation grannar emellan, till exempel Safeland (f.d Tryggve), Carehood och Coyard.

–Skillnaden är att vår app har den brottsförebyggande metoden Grannsamverkan (se hemsida!) som bas. Den underlättar Polisens arbete när det gäller Grannsamverkan och gör det samtidigt möjligt att kommunicera inom grannsamverkansgruppen, framhåller Lina Nilsson.

Hjälpte polisen fånga tjuven

Det blir allt vanligare med facebookgrupper, där de som deltar i Grannsamverkan är medlemmar.

–Jag startade en grupp 2016 eftersom det skett många inbrott i Upplands Väsby, berättar Marcus Fogelin, gruppens moderator. Men nu har det skett en påtaglig minskning. Facebookgruppen är ett utmärkt sätt att snabbt kunna kommunicera med dem som grannsamverkar i mitt bostadsområde.

Facebookgruppen har cirka 6 000 medlemmar.

–Informationen ska vara relevant. Ingen får hängas ut eller smutskastas. Sådant inlägg tar jag bort, säger Marcus Fogelin.

En gång hjälpte medlemmarna polisen att få fast en tjuv tack vare facebookgruppen. –De kommunicerade live och kunde följa tjuvens förehavanden i realtid så att han snabbt kunde gripas, berättar Marcus Fogelin. En överfull

brevlåda eller en oskottad garage

uppfart är ett inbjudningskort till tjuven.

–Så vi skottar snö, klipper gräs och tömmer brevlådan när grannarna är bortresta, berättar Marcus Fogelin. ►

GRANNSAMVERKAN

Bakom Grannsamverkankonceptet står **Samverkan mot brott** som är en organisation bestående av Polisen, Brottsförebyggande rådet, Sveriges Kommuner och Landsting, SSF Stöldskyddsföreningen, Trygg Hansa, Folksam, If, Länsförsäkringar, Moderna Försäkringar, ICA Försäkring, Villaägarna, Hyresgästföreningen och Riksbyggen som alla verkar för att skapa ett tryggare boende.

Källa: Samverkanmotbrott.se

Läs mer på: www.stoldskyddsforeningen.se & Samverkanmotbrott.se



Grannsamverkan
Neighbourhood Watch

Boende
fastighetsägare
försäkringsbolag



www.samverkanmotbrott.se

"Om springan är stor mellan karm och dörr kan tjuven enkelt bryta sig in med en mejsel eller kofot"

C-profiler en bra lösning

Vaksamma grannar minskar risken för stöld och inbrott. Men det behövs ändå ett robust skalskydd.

–C-profiler av stål, det vill säga en långsgående skena som sammankopplar dörrkarmen och dörrbladet, ger ett utmärkt inbrottskydd. Det är också en prisvärd lösning. I flerbostadshus bör C-profilen även monteras vid entrédörren för att stoppa tjuven redan där. C-profilerna kan kombineras med bakkantsbeslag på gångjärnssidan. Det gör brytskyddet ännu bättre. Dörrarna ska givetvis ha lås, godkända av försäkringsbolaget, säger Micke Valdemarsson, delägare i Väsby Lås & Larm.

Säkerhetsspanjoletter förstärker brytskyddet ytterligare.

–De har hakregelkolvar som den vanliga spanjoletten saknar och passar bland annat bra för balkongdörrar, där de flesta inbrotten sker när det gäller villor. Hakregelkolven låser mot ett robust slutbleck. Många balkongdörrar har bara kilkolvar. Om springan är stor mellan karm och dörr kan tjuven enkelt bryta sig in med en mejsel eller kofot, säger Micke Valdemarsson.

Grannsamverkan stoppar tjuven

C-profiler och säkerhetsspanjoletter försvårar tjuvens skumma hantverk. Allra bäst är det förstås om han inte får en chans att plocka fram inbrottsverktygen. Men det händer ändå ibland att han gör det.

–Genom Grannsamverkan kan en granne då snabbare vara på plats och konstatera att ett inbrott pågår än vad ett vaktbolag hinner vara, menar Jimmy Östman, Mickes kompanjon i Väsby Lås & Larm. Sedan ringer grannen Polisen. Det är också klokt att installera ett larm med övervakningskamera. Då finns det bildbevis som binder tjuven vid brottet.

Under intervjun kommer Admir Duric in i butiken för att köpa C-profiler till ett radhusområde.

–Jag har jobbat som kriminalvårdare och vet att tjuvarna kan sitt jobb. De tar sig in där det går snabbast men undviker de svårforcerade C-profilerna. Vaksamma grannar och ett bra skalskydd är det bästa sättet att sätta stopp för deras framfart, slår han fast. ■



C-profiler gör det svårt för tjuven att kunna bryta sig in, säger Micke Valdemarsson (t.v.) på Väsby Lås & Larm. Här tillsammans med kollegan Jimmy Östman.



FOTO: STÖLDSKYDDSFÖRENINGEN

25 procent av landets hushåll deltar i Grannsamverkan och under 2018 tillkom 2 500 nya områden, berättar Lina Nilsson, rådgivningsexpert på Stöldskyddsföreningen.

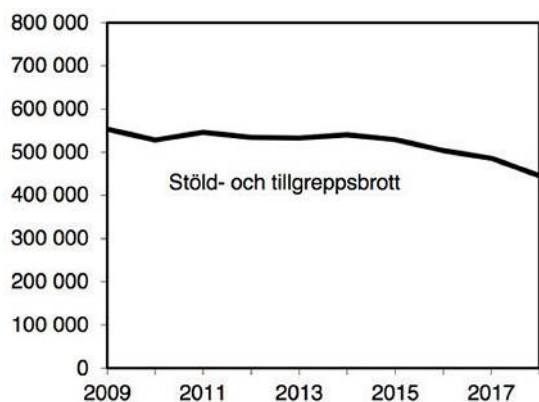


41 300 färre anmälda stöldbrott

Preliminär statistik från Brottsförebyggande rådet (Brå) visar att antalet stöld- och tillgreppsbrott minskat under 2017. Under 2018 anmäldes 445 000 stöld- och tillgreppsbrott, vilket är en minskning med 41 300 brott (-9 %) jämfört med 2017. Det innebär att 2019 inleddes positivt, i alla fall om vi ser till statistiken för inbrott i våra hem. En av de stöldtyper som minskade mest i antal anmälningar var inbrotts-

En av de stöldtyper som minskade mest i antal anmälningar var inbrottsstöld

stöld i bostad, fritidshus med mera (-15 %). Totalt anmäldes 17 000 bostadsinbrott under 2018. Det är en minskning med 5 510 anmälningar (-24 %), jämfört med 2017. Minskningen märks främst för anmälda inbrott i villa och radhus (-28 %), men även antalet anmälda lägenhetsinbrott minskade (-19 %). Den slutliga statistiken över anmälda brott 2018, publiceras den 28 mars 2019. ■



KÄLLA & ILLUSTRATION: BRÅ

AXS

[akses']

Helhetsgrossist

- inom beslag, lås och säkerhet.



Hos oss hittar du de lås och säkerhetsprodukter du behöver för att bedriva din verksamhet på ett effektivt och smidigt sätt. Förutom vårt breda sortiment erbjuder vi snabb service, välutvecklade logistiklösningar och effektiv support när du har behov av det.

Kontakta oss redan idag!

Lagerhållning - Snabba leveranser - Support

www.axssecurity.se



Sofia Berggren examensarbete vid Mälardalens Högskola handlade om verksamhetsanpassat skalskydd och målkonflikten mellan ett betryggande tillträdesskydd och en snabb och säker utrymning. Foto: Sofie Stensson.

Verksamhetsanpassat skalskydd ställer höga krav

Nästan alla verksamheter vill förhindra att obehöriga kan ta sig in i byggnaden.

Men ibland ska det ska också vara svårt att ta sig ut, till exempel ett fängelse. Det får dock inte försvåra en utrymning vid en brand eller ett bombhot. Denna målkonflikt ställer speciella krav på skalskyddet. Det gäller både byggnadens konstruktion men också lås, passersystem och nödutrymningsbeslag.

TEXT: CLAES-GÖRAN HANBERG

Sofia Berggren är civilingenjör med inriktning mot samhällsbyggnad och är brandkonsult på WSP i Norrköping. Hennes examensarbete vid Mälardalens Högskola handlade om verksamhetsanpassat skalskydd och byggde på intervjuer med nyckelpersoner i olika verksamheter. –Syftet vara att klargöra hur en räddningsinsats kan påverkas av ett förhöjt skalskydd i bland annat sjukhus, museer, fängelser, äldreboenden och militära anläggningar. Jag tittade också på hur olika verksamheter kan dra lärdom av varandras lösningar. Utformningen av skalskyddet, hur olika problem hanteras och vad som kan förbättras belystes också. En slutsats är att projekteringen måste utgå från verksamhetens förutsättningar och specifika behov, vad gäller skalskyddet. Man behöver också i större utsträckning öva olika nödsituationer. Det ökar personalens trygghet, framhåller Sofia Berggren.

SSF 200-normen

Den utrymnings säkerhet som föreskrivs i Boverkets byggregler (BBR) vad gäller brand, anses även ge en god personsäkerhet mot övriga hot. Därutöver finns SSF 200, en övergripande norm som definierar skalskyddet för ett objekt. Normen hänvisar i sin tur till en rad produktstandarder, normer och andra regelverk.

Skyddet kan vara mekaniskt eller elektroniskt. Men också ett personskydd.

–En kombination av dessa skydd den högsta säkerheten, menar Sofia Berggren.



Vissa organisationer låter räddningstjänsten komma på studiebesök för att få kunskap om verksamhetens speciella behov vid en utrymning. Det kan rädda liv vid en brand. Foto: Rolf Kamras.

Höga krav på passersystemet

En byggnads omslutningsytor ska vara tillräckligt motståndskraftiga mot obehörigt intrång. Dörrarna ska enligt BBR generellt vara utåtgående i utrymningsriktningen och fungera vid strömavbrott. Det ska också finnas utrymningsbeslag för att snabbt kunna ta sig ut i ett nödläge. Säkerhetsinstallatören ska säkerställa att passersystemet fungerar även vid ett strömavbrott och inte hindrar räddningstjänstens insatser.

Ett verksamhetsanpassat skalskydd ställer speciella krav på projekteringen.

–Det är viktigt att byggherrens/verksamhetens säkerhetschef är med som kravställare. Det är också klokt att involvera en låsmed och säkerhetsinstallatör. De har goda kunskaper om vilka produkter och lösningar som

finns på marknaden. Det är särskilt viktigt, där kravet på en snabb utrymning måste kombineras med ett säkert tillträdesskydd, menar Sofia Berggren.

En snabb utrymning A och O

Sofia Berggren intervjuade nyckelpersoner i organisationer med ett verksamhetsanpassat skalskydd. Intervjuerna hade bäring på olika hotbilder som påverkat utformningen av skalskyddet för att se hur detta i sin tur påverkar övrig säkerhet i byggnaden. Hos de intervjuade verksamheterna finns både slutna och allmänna civila anläggningar samt försvarsanläggningar.

–Intervjuerna visade att skalskyddet är en viktig del av verksamheten för att skydda människor och egendom och att det bedrivs ett kontinuerligt säkerhetsarbete. ►



SAFE|TRON
ELECTRONIC LOCKS

SAFETRON ELTRYCKESLÅS ENKEL ELLER SPLIT

Vi erbjuder ett komplett sortiment av elektroniska låslösningar - allt ifrån enklare daglås till avancerade högsäkerhetslås.

SAFETRON eltryckeslås SL 510/520 säkrar sedan lanseringen 2008 tiotusentals dörrar varje dag. Låsen används inom bl.a. kontor, handel och industri där kraven på driftsäkerhet är höga. Välj variant med eller utan split funktion eller SL 530 som är avsedd för dörrautomatiker.

SAFETRON eltryckeslås är anpassade för tuffa miljöer, hårda driftkrav och precis som våra andra produkter utvecklade och tillverkade i Sverige.

KVALITE OCH INNOVATION FRÅN SVERIGE
www.safetron.com

Reportage Verksamhetsanpassat skalskydd

FORTS



I verksamheter där människor har svårt att röra sig, till exempel i ett sjukhus, ställs speciella krav på en säker utrymning.

Foto: John Bergvall

Alla respondenter påpekade att en säker utrymning alltid ska kunna genomföras, utifrån verksamhetens förutsättningar, oavsett skalskyddets utformning, berättar Sofia Berggren.

Utbildning och övning viktiga inslag

Om det inte går att uppfylla de direkta utrymningskraven enligt reglerna i BBR och SSF 200 finns enligt intervjuvärderna särskilda lösningar utformade för verksamheterna.

–Det handlar som tidigare nämnts

om utbildning och övningar. Då vet personalen hur den ska agera vid en utrymning. Många ger också räddningstjänsten en närmare inblick i verksamhetens speciella behov. Det kan spara liv och egendom vid en brand. Men det är också viktigt att förhindra att obehöriga tar sig in i lokalerna när de är utrymda, framhåller Sofia Berggren. Det kan man skydda sig mot genom att dörrarna automatiskt låser sig efter en utrymning eller använda bevakningskameror i bevissyfte. ■

I Tyskland sitter oseriösa låssmeder bakom lås och bom



FOTO: PIXABAY

Säkerhetsinstallatören har tidigare tagit upp problemet med oseriösa falska låssmeder (nr 3 & 4 2017). I Tyskland har flera fall fått stor medial uppmärksamhet. Under 2018 dömdes också två personer som stod bakom ett oseriöst låssmedsföretag till fleraåriga fängelsestraff för bedrägeri och skattebrott i miljonklassen.

Innehållet i den här artikeln är hämtat från den tyska konsumenttidningen verbraucherzentrale (<https://www.verbraucherzentrale.de/>)

Den tyska domstolen i staden Kleve dömde under 2018 två personer som stod bakom ett låssmedsföretag till fleraåriga fängelsestraff. Bland annat ska personerna ha utgivit sig för att vara företrädare för ett lokalt låssmedsföretag. De har utifrån detta förmedlat hantverkare som har debiterat oskäliga summor för sina utförda arbeten.

Enligt tyska konsumentverket kostar en dörröppning, beroende på tid och veckodag, mellan 70 och 120 euro (735-1260 kr). Som utelåst behöver man givetvis

hjälp snabbt. Kunden ringer då det den tror är ett trovärdigt lokalt låssmedsföretag men istället hamnar den hos en oseriös låssmed som tar ut oskäliga priser för sina arbeten.

Montören på plats kräver inte sällan kunden på 1000 (ca. 10 500 kr) euro för en dörröppning. De flesta betalar, eftersom de inte har något val. De får fakturor med förfalskade arbetsbeskrivningar eller adresser, vilket gör det svårt att driva saken i domstol.

De två som dömts i det kända låssmedsfallet i Kleve hade under 10 år byggt upp ett kriminellt nätverk där de förmedlat låssmedstjänster i cirka 700

000 fall i Tyskland. Bland annat använde de sig, likt flera uppmärksammade fall i Sverige, av falska online-annonser. De telefonnummer som angivits har gått till en central varifrån man sedan skickat ut den oseriösa låssmeden på uppdrag. I flera fall har de tyska kundernas dörrar även avsiktligt skadats.

Man menar att fallet i Kleve visar på ett landsomfattande problem och man hoppas att domen kan bli en upptakt till just landsomfattande åtgärder mot nätverken med oseriösa montörer.

Läs mer om hur man jobbar mot oseriösa låssmeder i Tyskland ➔

För den goda sakens skull

– Interkey bidrar till kampen mot svarta får



FOTO: ADOBE STOCK

I Tyskland har man, lite skämtsamt, börjat kalla de oseriösa och falska låssmederna för branschens svarta får.

Under förra årets Security-mässa i Essen presenterade den tyska motsvarigheten till SLR, branschorganisationen Interkey, strategin för det nya initiativet "Fairer Schlüssel". Tidningen schloss+beschlagmarkt fick en pratstund med Ralf Margout, kontorschef för Interkey, om syftet och sammanhanget.

Säkerhetsinstallatören har nu fått tillåtelse att återpublicera delar av intervjun med Ralf Margout i tidningen schloss+beschlagmarkt (från 12/2018) översatt till svenska.

På Security i Essen presenterade ni strategin för det nya initiativet Fairer Schlüssel-Notdienst. Hur uppstod det här initiativet från branschorganisationen Interkey?

— Vår organisation jobbar, sedan vi grundades för nästan 55 år sedan, bland annat för en sund konkurrens. På vårt jubileum i Erfurt 2015 hade vi en paneldiskussion med temat oseriösa låssmeder; tillsammans med en företrädare för tyska konkurrensverket, där Interkey också är medlem, samt flera Interkey-medlemmar som är engagerade i ämnet. Efter det så startade vi det här initiativet och samtidigt startade vi också ett nätverk med deltagarna i paneldiskussionen, samt med andra deltagare som polis, Bundesnetzagentur (Tysklands motsvarighet till Post- och telestyrelsen) rättsväsende och politiker.

Varför har ni valt att presentera strategin först nu, på mässan?

— Vi har utnyttjat tiden fram

till mässan till att bygga upp nätverket och att göra research. Dessutom visste vi att tyska konsumentverket skulle uppmärksamma låssmedsskandalen från 2017. Vi ville också vänta på resultatet av rättsprocessen mot låssmederna i Kleve.

Var ni delaktiga i processen?

— Ja, indirekt. Redan flera år innan processen började levererade vi t.ex. saklig information om de anklagade. Naturligtvis har vi följt processen med stort intresse.

Medierna rapporterar ju om detta sedan årtionden, även i reportageform, med dold kamera. Vad anser ni om det?

— Det har varit och är nog mycket viktigt i bevisföringen. Men det verkar trots det inte få något slut, och de luras vidare. Det finns också fall där konsumenter har hotats, i stor skala, när de inte har betalat direkt. Tyvärr går det sällan att komma vidare i sådana fall, eftersom faktureringsadresserna för det

mesta är falska. Plötsligt finns inte heller någon abonnent på mobilnumret. Adresser från internet stämmer inte och så vidare. Ofta har de heller inte korrekta momsregistreringsnummer. Bundesnetzagentur har ju med framgång stängt av flera tusen telefonnummer till lokala nätverk, eftersom de har dold adress. Nu satsar oseriösa aktörer ännu mer på mobil- och betalnummer.

Två ansvariga för ett låssmedsnätverk dömdes under 2018 till mångåriga fängelsestraff, bland annat för bedrägeri och skattebrott. Hur har branschen påverkats av detta?

— Rättsprocessen är mycket viktig för branschen, och domen är en tydlig signal. Men man bör dock nämna att anklagelsen om ocker inte togs upp i denna instans, eftersom detta fall rör sig om en nödsituation. Vid en normal låsöppning skulle det inte vara fallet. Egentligen skulle man ju kunna tro att situationen med bedrägerier vid låsöppning skulle ha blivit bättre i samband



med rättsprocessen. Men enligt vad vi kunde se skedde det motsatta. Tvärtom blir bedragarna allt fräckare. Vi har t.ex. fått höra om arbeten som har prissatts upp till 4 000 euro (ca. 41 000 kr) för en låsöppning. Enkla låscylindrar har då räknats av med upp till 2 000 euro (ca. 21 000 kr).

Hur tänker ni gå vidare med er strategi?

— Nu handlar det först och främst om att våra medlemmar med hjälp av symbolmärket kan särskiljas från de "svarta fåren" och varna konsumenterna för dem. Vi bidrar med massor av gratis informationsmaterial, t.ex. klistermärken, flyers, varningsmärken för trapphus, texter till lokalpress etc., för att så många som möjligt ska få information om initiativet. På vår webbsida finns också en mängd tips. Egentligen räcker det ju att lämna en reservnyckel till någon man litar på och att spara numret till en låsmed som man litar på i sin mobil. Vi har också kontakt med stora leverantörer för att bygga upp ett helomfattande nätverk för seriösa låsmeder. Med VdS-skadeprevention håller vi också på att, med andra partners, att ta fram en VdS-certifiering för låsmeder. Google & Co. har tagit över telefonkatalogens roll, då det är det många använder Google när de ska leta upp en låsmed, när de har låst sig ute. Oseriösa aktörer utnyttjar detta och betalar för annonser och för att alltid komma högst upp i sökresultaten. Med vårt nätverk

vill vi angripa den här saken och ta kontakt med Google.

Det låter intressant. I er monter har ni en Meeting-Point för er europeiska paraplyorganisation ELF, European Locksmith Federation. Hur ser situationen ut för era kollegor ute i Europa?

— Tyvärr på liknande sätt. Vi funderar på att skapa ett Europaomfattande 116-nummer för låsmeder. T.ex. finns ju 116116 för att spärra kreditkort. Men det är egentligen inte det som är problemet...

Vad menar du?

— Vi, och många andra europeiska stater, har tyvärr ingen skyddad yrkestitel för säkerhetstekniker. Jag vill mena att det är den huvudsakliga orsaken till att situationen ser ut som den gör nu. Nästan vem som helst kan kalla sig för låsmed, utan att behöva visa några kvalifikationer. Fram till slutet av 1980-talet hade vi i alla fall utbildningsformen lås- och nyckelmakare, men efter utbildningsreformen slogs den ihop med industrimekaniker. Så låsmeder kunde inte utbilda sig i det här yrkesfacket längre. Eftersom säkerhetstekniken under tiden har utvecklats något oerhört, arbetade Interkey tillsammans med andra organisationer för att etablera den nya yrkestiteln lås- och säkerhetstekniker. Tyvärr föll den yrkestiteln bort i början av 1990-talet. Det fanns fortfarande en liknande

utbildning hos tyska fackförbundet Metall, men inte heller den existerar längre. Men vi har ju fått några europeiska normer för säkerhetsteknik, och i ELF har vi pratat om att samarbeta inom yrkeskvalificering. En del länder har faktiskt lyckats med det. I Italien är det numer förbjudet att arbeta med säkerhetsteknik utan att vara certifierad. Och i Österrike har man tagit fram ett förslag på en skyddad yrkestitel för säkerhetstekniker.

Men det låter ju lovande?

— Ja, i teorin, men det är en mycket trög process i alla länder, som möter mycket motstånd. Därför är den här låsmeds-rättsprocessen otroligt viktig för oss. Men nu måste diskussionen fortsätta på nationell nivå. Vi vet att det finns flera "call centers" som sysslar med bedrägeri. Låsöppning är ju bara ett litet område inom säkerhetsteknik, som ju innefattar allt från mekanik och elektronik till IT- och nätverksteknik.

Till detta problem kan det också tilläggas att det råder brist på arbetskraft inom låsmedshantverket. Hur tror du det påverkar?

— Precis. Eftersom säkerhetstekniken blir allt mer specialiserad, behöver vi en ny, definierad yrkestitel för lås- och säkerhetstekniker, och det snarast möjligt. Våra medlemmar har knappt någonstans att utbilda sig på det tekniska området, och vi behöver kompetent arbetskraft omgående.

Det är svårt att hitta personal, och när man hittar dem kommer de oftast från besläktade områden som metall, mekanik, elektronik eller trä. Och då behöver man utbilda, ofta på ett omständligt sätt, via learning by doing eller diverse mindre utbildningar. Vi behöver en omgående en helhetslösning, med andra ord. Med en skyddad yrkestitel kan vi intressera ungdomar och folk från andra yrken till en mycket innovativ och intressant bransch.

Hur ska ni komma dit?

— Nu vill vi, tillsammans med våra partners, försöka övertyga politiker och berörda myndigheter om att vi omgående behöver en reglering av branschen. Det är ju inte första gången som en ny yrkestitel skapas efter en konsumenträttsprocess. Men tyvärr tar sådant mycket lång tid. Därför håller vi precis på, inom yrkessfären mekanik/elektronik, att ta fram en utbildning till VdS-certifierad lås- och säkerhetstekniker (VdS är en särskilt global certifiering reds. anm.). Innan Security-mässan skickade vi ut en enkät till över 1250 säkerhetsföretag. Även under mässan delar vi ut den här enkäten, och på nästa arbetsgruppsmöte på Interkey kommer vi att utvärdera svaren och diskutera hur vi ska ta oss vidare. Digitaliseringen kommer att förändra arbetsmarknaden väsentligt. Även här ser vi möjligheter för vår bransch. ■



ANCHOR LÅS NÄRPRODUCERAT



www.anchorlas.se

Nyheter



Kimi Räikkönen blir iLOQ-ambassadör

Det snabbväxande finska företaget iLOQ introducerade sitt första elektroniska låssystem - som drivs av energi alstrad av nyckeln - för 12 år sedan, det vill säga för 2007. Det var också året när finska Kimi Räikkönen blev världsmästare i Formel 1. Nu har deras gemensamma samarbete gått i lås och Kimi blir under de kommande två åren varumärkesambassadör för iLOQ.

Joni Lampinen, marknadschef på iLOQ berättar att Kimi kommer att synas i svensk media och att han kommer att delta i olika marknadsföringsevenemang under 2019 och 2020. Logotypen för iLOQ kommer bland annat att synas på Kimis förardräkt. Vidare säger Lampinen så här till

Säkerhetsinstallatören:

–iLOQ kommer också att använda Formel 1 som en ny plattform genom att bjuda in kunder och andra intressenter till olika tävlingar.

Kimi Räikkönen själv säger så här om samarbetet:

–Lösningarna från iLOQ är tekniskt avancerade, men de är extremt enkla för kunderna att använda. Det är något som verkligen intresserar mig. Och människor som arbetar på iLOQ har driv, passion och pionjäranda. De följer inga vanliga regler, utan är beredda att bryta ny mark och röra runt i grytan. Jag respekterar den attityden. Jag ser fram emot att hjälpa dem exponera sitt varumärke till max. ■

Sprider yrket till niondeklassare



Jacob Stenström tog chansen att inspirera niondeklassare till säkerhetsteknikeryrket. Bilden kommer från SLR:s film som går att se på lastekniker.nu.

När säkerhetsteknikern Jacob Stenström på Dalek Lås och Larm i Kungshamn blev kontaktad av en studie- och yrkesvägledare från en grundskola i kommunen, kunde han inte tacka nej till dennes förfrågan.

Uppgiften att hålla föredrag om vägen in i låsyrket kändes viktig. Totalt talade Jacob för närmare 100 niondeklassare uppdelat i olika grupper.

–Jag berättade om min egen och andra möjliga vägar in i yrket, förklarar Jacob och fortsätter: Jag lyfte också fram alla fördelar och berättade hur en arbetsdag kan se ut, samt att jag visade SLR:s reklamfilm som gjorts för att få fler att utbilda sig

till låstekniker.

Passande nog är han själv med i filmen, vilket givetvis väckte ytterligare intresse hos eleverna.

Förutom detta hade han också med sig en cylinder som han visade upp. Eleverna var nyfikna och ställde massor av frågor till honom.

–Det var en rolig upplevelse och det är ju enkelt för mig att prata om mitt jobb som jag gillar, jag uppmanar alla säkerhetstekniker och låssmeder ute i landet som får frågan från en SYV i deras kommun att faktiskt ta tillfället i akt och sprida ordet om yrket. ■



STEP
LOCK

STEP Preload elslutbleck ökar driftsäkerheten

STEP Preload är en serie elslutbleck som kombinerar högsta kvalitet med minimala mått. Seriens breda utbud ger en hög flexibilitet med lösningar anpassade för både enkla och komplexa dörrmiljöer. Samtliga är utprovade för att klara en hög öppningsfrekvens samt utrustade med unik STEP listtrycksteknik. Välj STEP Preload när du vill öka driftsäkerheten i din dörrmiljö. Läs mer på www.steplock.se

När det måste fungera.

Hasse Aro

Vi behöver inte färre ingripare. Vi behöver fler.

När jag skriver detta håller Solna Tingsrätt som bäst på att fatta beslut om en dom mot två maskinförare som grep en dieseltjuv, men åtalades.

När ni läser har domen kommit. Jag hoppas verkligen att den blir friande. För någonstans måste vi dra gränsen.

Bakgrunden är följande: Två maskinförare, Niklas och Leo, jobbar på ett schaktföretag på Ekerö som haft stora problem med dieselstöld. För två år sedan fångade och övermannade de en tjuv. I väntan på polisen att polisen skulle komma band de honom med buntband.

Och nu är de alltså åtalade för olaga frihetsberövande.

Det här är den korta versionen, eller vulgärversionen. Den som får många att undra vad f-n som händer i "det här landet".

För de fångade inte tjuven på bar gärning.

DE SER HUR HAN KOMMER MED DIESELDUNKAR i händerna, lastar in dem i bilen och kör iväg. De kör efter och hittar bilen övergiven på en gård, fortfarande varm i motorn.

Så de sätter upp en kamera. Tidigt nästa morgon larmar kameran Niklas mobil, och de sätter iväg mot gården med den övergivna bilen.

Då möter de den. Och känner igen föraren från igår.

Så de stoppar honom, gör vad de tolkar som ett "envarsgripande" och binder fast hans händer med buntband i väntan på polisen (som – föga

förvånande – tog god tid på sig).

Så verkligheten är lite mer nyanserad. Men faktum kvarstår. De är övertygade att mannen är den skyldiga, de binder honom visserligen, men utövar verkligen inget övervåld.

Två år senare är mannen fri och de två killarna går och väntar på domen om "olaga frihetsberövande".

Det är ett allvarligt brott. I grova fall kan straffet bli upp till tio års fängelse. I lite mildare upp till två år.

Åklagaren menar att det inte gör någon skillnad om mannen var skyldig eller inte. Samtidigt yrkar hon inte på fängelse utan nöjer sig med villkorlig dom och samhällstjänst.

Vilket, tycker jag, visar att åklagaren inte ens själv tycker att brottet är särskilt allvarligt. Varför har hon då överhuvudtaget väckt åtal? Varför ägnar hon inte sin pressade arbetstid åt andra och viktigare ärenden?

- Det ligger något hedervärt i ambitionen att gripa en brottsling, säger den ena av killarnas advokat.

Och jag håller med honom.

För det är ju inte så att det är för många som griper in, som agerar, som säger "stopp, nu räcker det". Tvärtom. Det är för få. Och färre blir det, på goda grunder.

Insatsen är nämligen hög. Alltför hög, många gånger.

I ETT AV VÅRA EFTERLYSTPROGRAM HAR VI med två ingripare, två personer som agerade. Med två helt olika utgångar.

Dels Qahir, som jobbade på Hemköp i Göteborg när en beväpnad rånare kommer in i butiken och hotar med en skarpladdad pistol.

Qahir slår helt enkelt pistolen ur handen på rånaren och jagar ut honom ut ur butiken.

Civilkurage? Absolut. Tillrådligt? Tveksamt.

Sedan har vi Håkan som på nyårsafton säger åt ett gäng killar som siktar på folk med sina nyårsraketer. Det slutar med att Håkan blir grovt misshandlad med knogjärn av gänget och hamnar på sjukhus.

Två fall av Civilkurage. Två olika öden.

Och här någonstans har vi ju problemet. Hur vet vi när vi vågar ingripa? När riskerar vi vårt eget liv och hälsa?

I Qahirs fall kunde ju rånaren tryckt av pistolen och konsekvenserna skulle blivit ödesdigra. I Håkans fall blev de det.

JAG HAR FULL FÖRSTÅELSE FÖR OM människor tvekar. Om man inte vill riskera sitt eget liv. Eller ens bli inblandad.

Men jag har också den största respekt för de som tänker annorlunda. Eller som kanske inte ens tänker, utan bara agerar.

Det är dessa vi borde stötta och lyfta fram. Inte åtala.

För det som åklagaren i Solna gör, är att lägga in ytterligare en variabel i den tankekedja som alla som bevitnar ett brott ställs inför. Inte bara "kan jag?" eller "vågar jag?".

Nu också "blir jag åtalad?" "Får jag?"

Vi behöver inte färre ingripare. Vi behöver fler.

Vi på Efterlyst tänker i alla fall dra vårt strå till stacken. Tillsammans med Stöldskyddsföreningen, SSF, delar vi i år ut pris till någon som ingripit. Årets Civilkuragepris på 100,000 kronor.

Så om du också tycker att vi behöver flera ingripare, gå in på Efterlyst TV3 på Facebook och nominera någon. ■

PRISBELÖNT PROGRAMLEDARE

Namn: Hans-Göran Aro.

Född: 8 september 1957.

Familj: Fru, fyra barn.

Bor: Stockholm (uppvuxen i Tumba).

Karriär: Började på lokalradion, följt av Radio Stockholm där han jobbade som reporter, nyhetsredaktör och programledare för *Stockholm Direkt*. Programledare för SVTs *Trekvart* och därefter för TV3s *Efterlyst* i drygt 20 år. Har även arbetat med andra program för TV3 och *Krimkvar-*

ten för TV4. Under det senaste året har han varit tillbaka i TV-rutan med *Efterlyst* i TV3.

Han sitter också med i styrelsen för Svenska Stöldskyddsföreningen, SSF.

Hobby: Att resa.

Utmärkelser: Flerfaldigt Kristallen-belönad. Två gånger som "Årets manliga programledare", en gång som producent för Expedition Robinson, samt mottagit var sin Kristall för *Efterlyst* och *Stalker*.



NYHET

Assa Abloy Entrance Systems lanserar snabbgående takskjutport



■ Den nya snabbgående takskjutporten OH1042S lanseras som är fyra gånger snabbare än en vanlig takskjutport.

Takskjutportens öppningshastighet är hela en meter per sekund, vilket sparar i genomsnitt 20 sekunder per cykel.

Den ska vara ideal för verksamheter med portar som används mycket, med fordon som är olika höga och där temperaturkontroll är viktigt, där portkollisioner är vanliga eller där det är viktigt att minska drag och damm. Takskjutporten har designats med ett unikt styrsystem och en förstärkt konstruktion för en snabbare och effektivare öppning och säker stängning. Takskjutportens snabbhet ska bland annat bidra till att minska kollideringsrisken och att bibehålla inomhustemperaturen. Dessutom har den nya snabbgående takskjutporten en ljusridå som gör att dörren stoppas omgående innan den kolliderar med någon form av hinder.

– När portens fotocellsystem upptäcker ett hinder i öppningen stoppas den omedelbart, vilket minskar risken för olyckor och skador. Eftersom porten är snabbare minskar också risken för kollisioner med fordon och last avsevärt, säger Henrik Paulsson, marknadschef, ASSA ABLOY Entrance Systems.

Takskjutporten har en effektiv tätning som skyddar mot vatten, vindlaster och luftgenomsläpp. Tillsammans med portens snabbhet innebär det bättre kontroll över inneklimatet – vilket gynnar både personalen och miljön.

– Den unika öppningshastigheten på en meter per sekund ger direkta effektivitetshöjningar och besparingar. Energiförbrukningen och koldioxidutsläppen minskar samtidigt som den håller driftkostnaderna nere för verksamheten. Dessutom erbjuder porten en bättre och hälsosammare arbetsmiljö för personalen eftersom man minskar drag och damm, säger Henrik Paulsson.

RED REKORD

Halvautomatisk nyckelmaskin i proffsklassen för cylinder och bilämnar. Utrustad med firsidiga backar, modern ergonomisk design och chassi i aluminium. Micrometer-justerbar sökare, säkerhetsspärr på vaggan.



OMNIA

Nyckelmaskin för tillhållar och kassaskåpsnycklar. Innovativ design ger ett flertal nya smarta funktioner. Denna variant klarar även av att köra spår på sidan av nycklarna.



BRAVO W-MAX

Halvautomatisk nyckelmaskin med diamantfräs för cylinder och bilnycklar. Tekniskt avancerad med säkerhetsspärr på vaggan, vändbara backar, fjäderbelastad vagga samt kolfiber borste. Maskinen är utrustad med en digital kalibreringsdisplay.



"Får eleven en AHA-upplevelse, då har man lyckats bra"



De årligt återkommande kompetenshöjande utbildningsdagarna i SLS:s regi hölls den här gången på Scandic Infra City i Upplands Väsby. Sammanlagt arrangerades över 40 kurser och föreläsningar under det fyra dagar långa evenemanget. Säkerhetsinstallatören tog tillfället i akt att prata med en av lärarna som varit med länge och två kunskapstörstande elever med framtiden framför sig. Vi passade också på att ta tempen på ett gäng kursdeltagare.

I över 30 år har Anders Gustafsson hållit utbildningar för personal i lås- och säkerhetsbranschen. Egentligen har det blivit dags att lägga lärarrollen på hyllan, men det stoppade inte Anders från att hålla en – i vanlig ordning – populär och uppskattad kurs i el- och telelära under årets SLR-Dagar.

TEXT: VICTORIA E. KISS NYLUND
FOTO: VICTORIA E. KISS NYLUND

Att en pensionering stundar hindrar inte Anders från att ha många strängar på sin lyra. Samtidigt menar han att han inte ser det som att han ska pensioneras bara för att han ska sluta undervisa. Han har redan andra projekt som väntar, bland annat ett bokprojekt där han både ska utreda och författa läsning som rör passersystem. Det blir inte första gången Anders skapar boksidor, han har även skrivit SLR:s läroböcker i elektromekanik och larmteknik.

Men det är klart att jag börjat trappa ner och lämna över till andra bransch-kunniga, framhåller Anders.

30 år av lärande

Detta att utbilda säkerhetsbranschens anställda är något Anders gjort väldigt länge, hela tre decennier har han hunnit med nu. Men det var egentligen en tillfällighet som gjorde att han halkade in på den banan. I bagaget har han en examen som maskiningenjör och en utbildning i management från ett Amerikanskt bolag. Och hans arbetsliv, det har sett minst sagt varierat ut.

Redan 1968 började jag som montör och sedan dess har jag jobbat med allt från service, projektering och försäljning till att ha varit delägare i larmföretag och suttit som VD

i flera bolag, förklarar Anders.

Ett av de större projekten som Anders jobbat med har varit inom passersystem.

Jag skrev den tekniska beskrivningen för Trafikförvaltningen och SL i Stockholms län i samband med att 10 000 nya passersystem sattes in.

Började med att avlasta kollega

Det var många år tillbaka i tiden, när han jobbade som produktansvarig på ett bolag som han fick ta över en del utbildningar från en kollega och vips var han igång med produktutbildningar för anställda i branschen.

Kollegan som jag avlastade var väldigt duktig, oerhört pedagogisk i sitt sätt att lära ut och jag såg tidigt till att lyssna noga och ta inspiration från honom, säger Anders. Han minns själv många mindre bra lärare från

främst handlar om att förstå ett tämligen abstrakt fenomen, nämligen elektricitet.

Det finns ingenting som är kopplat till vår bransch som fungerar om man inte har

elektromekanik-kunskaper, konstaterar Anders. Teorin måste därmed följas av praktiska övningar

– Låstekniker är ett praktiskt yrke och det innebär att de som utövar det måste få använda sina händer

och visst innehåller just kursen om el och telelära mycket teori, menar Anders men lyfter fram att han tror att teorin fastnar bättre om man samtidigt visar och är praktisk.

Utmaningen är att sy ihop allt i slutet. Får eleven en AHA-upplevelse, då har man lyckats bra.

Fysikaliska lagar styr

De första kurserna i el och telelära som Anders gav under SLR:s utbildningsdagar gjorde han redan tidigt 2000-tal.

Lite roligt är det, inleder Anders, att inga av eleverna jag utbildar idag var födda när jag började jobba. Utvecklingen är ju en helt annan nu, till exempel är förståelsen för datorer större idag, likaså är förståelsen och kunskapen för sårbarheten av datoriserade system, säger Anders.

Även om branschen utvecklas i en rafflande fart är det ändå så att vissa saker förblir som de alltid varit. Kursen el- och telelära är ett bra exempel.

Funktionaliteten ser ju likadan ut idag som när jag började, sedan tillkommer och utvecklas givetvis produkterna,

framhåller Anders och fortsätter: Men de fysikaliska lagar som styr hur detta fungerar är från 1700-talet och de gäller ju i allra högsta grad än idag och det är inget vi kan sätta oss över oavsett hur mycket än marknaden moderniseras, konstaterar Anders avslutningsvis och tillägger att det också är detta som gör det så roligt.■

Mer från utbildningsdagarna på nästa uppslag ►



Två av Sveriges Lås- & Säkerhetsleverantörers läroböcker som Anders har författat.

sin egen tid i skolbanken och det har varit motsatsen till dem som Anders strävat efter.

Man sätter inte en låstekniker i skolbanken åtta timmar i streck, det tar livet av dem, säger Anders med glimten i ögat och fortsätter: Låstekniker är ett praktiskt yrke och det innebär att de som utövar det måste få använda sina händer.

Viktigt vara praktisk

Vidare förklarar han att kursen först om

Hej där kursdeltagare!

Under utbildningsdagarnas fika-pauserna passade Säkerhetsinstallatörens reporter på att ta tempen på några av kursdeltagarna. Vi frågade bland annat vad som fått dem att delta, vilka kurser de går och vad de tycker om det valda formatet för kompetensutveckling.



Hej där Henrik Johansson och Torbjörn Bergh, båda projektledare på BBGruppen

Har ni deltagit på SLR-Dagarna tidigare?

–Det här är första gången för båda två.

Varför är ni här?

–Det kändes som ett bra evenemang i utbildningssyfte. Vi är här för att få med oss något

nytt och utöka vår kunskapsbank.

Vilka kurser går ni?

–Vi går båda SSF 200, ASM och Brand och utrymningskursen.

Vad tycker ni om evenemanget så här långt?

–Vi har fått ett väldigt bra första intryck. Det är kunniga kursledare och det känns som en bra nivå, säger Henrik och Torbjörn instämmer.



Hej där Anna Karlsson, Arbetsledare på Certego i Gävle

Har du deltagit på SLR-Dagarna tidigare?

–Ja, det är andra året jag deltar.

Varför är du här?

–Mitt arbete handlar om att leda och fördela jobb och eftersom jag inte har någon bakgrund i låsbranschen är jag här för att öka min förståelse för vad våra anställda gör ute på sina jobb och för att därmed kunna planera jobben bättre.

Vilka kurser går du?

–Jag har gått El- och telelära och kurs om mekaniska dörrlås.

Vad tycker du om evenemanget så här långt?

–Det är bra arrangerat. För mig är det ju lite som en ny värld, vilket är spännande.



Hej där Israel Montana från Nyckelkedjan i Norrköping

Har du deltagit på SLR-Dagarna tidigare?

– Nej, det här är första gången.

Varför är du här?

– Jag är här för att lära mig mer om brand och säkerhet.

Vilka kurser går du?

–Bland annat SSF 200.

Vad tycker du om evenemanget så här långt?

–Jättebra! Man kan aldrig lära sig för mycket. SLR-Dagarna är en bra möjlighet för att kunna vidareutvecklas i sin yrkesroll.

"Under självaste inflyttningskvällen blev vi utelåsta"

Det här året var låssmeden Sara Holm i huvudsak på plats på utbildningsdagarna för en uppfriskning inför gesällprovtagningen. Att det var låssmed Sara blev har hon kanske en annan låssmed att tacka, nämligen den jourhavande låssmeden som slungade upp hennes dörr i hennes första lägenhet för en massa år sedan. Vid den tidpunkten hade hon knappt hållit i ett verktyg.



- Det är en ganska rolig historia faktiskt. Jag flyttade från Falun till Göteborg för sexton år sedan, inleder Sara glatt och fortsätter: Jag skulle flytta in hos min vän i en tredjehandslägenhet. Dörren in till lägenheten hade smäck-lås och under självaste inflyttningskvällen blev vi utelåsta och fick ringa låssmed.

Vem låssmeden var minns inte Sara men hon minns att han frågade vad hon skulle jobba med nu efter inflyttningen och eftersom hon inte hade något svar passade låssmeden på att tipsa henne om sitt eget yrke.

- Han berättade att man behövde tjejer i branschen, men just då lockade det inte mig eftersom jag såg mig själv som en ganska oteknisk person.

Kompisen påminde

Efter händelsen följde många år inom administrationsyrket för Sara. Hon trivdes och hann arbeta för en rad olika företag och bolag innan hon efter en uppsägning kände att det var tid för henne att byta yrkesbana.

- Jag visste inte riktigt vad jag vill göra, bara att jag ville göra något annat. Men min kompis påminde mig om mina låssmedstankar, säger Sara och fortsätter: Ganska snabbt bestämde jag mig för att testa och hoppade på en vuxenutbildning till yrket i Halmstad.

Redan 2014, under pågående utbildning, började Sara praktisera på Låsinväst och hon fick anställning direkt efter praktiken.

- Utbildningen var jättebra, framförallt

var den avgörande för mig på så sätt att jag fick lära mig grunderna, sådana saker som att hålla i maskinerna till exempel. När jag fick göra det märkte jag ganska snabbt att jag inte alls var särskilt oteknisk.

Sara menar att mycket handlade om att hon faktiskt aldrig blivit utsatt för teknik och maskiner och att hon därför hade en föreställning om att det inte var något för henne.

- Det är kanske nackdelen med att ha vuxit upp i en kärnfamilj där fadern varit den som gjort allt som har med händighet att göra i hemmet, konstaterar Sara.

Del i större kugghjul

Inte heller hennes yrkesfördomar besannades.

- Jag får erkänna att jag trodde att mycket skulle handla om att enbart åka hem till privatpersoner och hjälpa dem med deras dörrlås, men det är så mycket mer som yrket omfattar, säger Sara och tillägger: Vi jobbar jättemycket mot företagsvärlden och då handlar det ofta om större projekt där vi bara är en del i ett större kugghjul. Det är ju mycket att ta hänsyn till vad gäller branschkonsulter, myndigheter och mycket mer. Det är så roligt!

Att Sara dessutom fick ta med sig den delen hon gillade mest i sitt gamla yrke inom administration, kundkontakten, har varit pricken över i:et för henne.

- Kundbemötandet och problemlösning är två faktorer jag verkligen uppskattar med

yrket och det är kanske sådant som man inte alltid tänker på.

Ska bli mästare

Deltagandet på SLR-Dagarna ser Sara som en viktig del i kompetensutvecklingen och hon känner sig tacksam att hennes chef ser till att hon får möjlighet att komma iväg och vidareutbilda sig.

- Jag siktar mot att bli mästare, men först måste jag självklart göra gesällprovet och då är det bra att ha gått preparandkursen för att friska upp minnet, jag har hunnit glömma en hel del sedan utbildning och jag tror att kursen ökar mina chanser att faktiskt klara av provet, fastslår Sara.

Ny delägare

Anledningen till att hon ännu inte bokat in sig för gesällprovtagningen är för att hon har få luckor i sitt arbete, hon är jämt fullbokad helt enkelt. Ett angenämt problem konstaterar hon. Framtiden är dock allt annat än oviss för Sara, sedan årsskiftet klev hon nämligen också in som delägare i Låsinväst.

- Det känns som spännande tider framöver och just nu bygger vi hörnstenarna i den nya konstellationen. Jag har trivts riktigt bra här ända sedan jag började så det är fantastiskt kul att få fortsätta resan både på och med företaget.

Läs om låsteknikern Niklas



Engagemang är hans ledord



Att bilen nästan var snötäckt när vi skulle fota Niklas var inga problem, han sopade av det mesta förhand.

För andra året i rad besökte Niklas Ohlsson SLR:s utbildningsdagar. Som medlem i Svenska Högsäkerhetsgruppen såg han även till att medverka på det årliga mötet. Vi passade på att ta en pratstund med killen som gled in i låssmedsycket på en räkmacka – men som för den sakens skull aldrig tappat vetgirigheten.

TEXT: VICTORIA E. KISS NYLUND
FOTO: VICTORIA E. KISS NYLUND

Ihela nio år har idag 28-åriga Niklas varit anställd låssmed på Karlskrona Låsservice och sedan sex år tillbaka är han också certifierad värdeförvaringstekniker. Hans kunskapstörst är lika stor idag som då. Det var verkligen en slump som ledde honom in i yrket.

Till en början hade jag tänkt gå i min fars fotspår, han är militär och jag var väldigt angelägen om att göra lumpen.

Dock hann Niklas inte göra mer än fyra dagar av sin värnplikt när läkaren som utfört hans tester kontaktade honom och pekade på ett dolt njurproblem som gjorde att han inte kunde fortsätta.

Det var givetvis tråkigt, men jag kände ganska snabbt att jag får hitta på något annat, säger Niklas som samtidigt jobbade som livräddare i Svenska Livräddningssällskapet, ett yrke han gillade.

Kompis pappa såg hans sätt

Ett annat intresse som Niklas haft länge var motor-crossen och när han olyckligt skadade sig i sporten började han med den något lugnare versionen: folk race. I samma veva inledde han också sin rallykarriär. Han agerade då Co-driver åt en killkompis, vars pappa snabbt lade märke till Niklas sätt.

Min kompis pappa märkte att jag inte hade tummen mitt i handen precis, att jag gillade att meka och hade ett klurigt tänk när det kom till praktisk problemlösning.

Niklas som är född på Gotland flyttade till Karlskrona som 5-åring och i gymnasiet läste han samhälle ekonomi. Förutom att han funderade på den militära banan hade han ingen aning om vad han ville pyssla med.

Jag läste en massa bra att ha-kurser, så som ledarskap och programmering, men låssmed var ingenting som föresvade mig, jag visste knappt ens att yrket fanns.

Tackade ja till förfrågan

Nu ett par år senare fick han plötsligt frågan från sin rallykompis pappa, kunde han tänka sig att gå lärling på lås företaget som han ägde? Det tog inte lång tid för Niklas att tacka ja till det och efter bara ett par månader på Karlskrona Låsservice hade han sina egna verktyg och sin egen firmabil.

Yrket kändes roligt direkt. Men jag kunde ju ingenting om låsvärlden till en början. Dock är jag så attans vetgirig vad det än gäller, att jag hela tiden ställde tusentals frågor till mina medarbetare och chefer, säger Niklas och tillägger: De tröttnade väl och skickade ut mig på fältet direkt, vilket var en riktigt bra grej för jag lärde mig massor väldigt snabbt.

På så sätt kan man säga att Niklas halkade in i branschen. Men så fort han fick lärlingsfrågan tyckte han att det kändes spännande, även om hans första tanke var att han enbart skulle jobba med att dyrka lås, det han

”Hur ska vi kunna lita på den sårbara elektroniken när vi inte kan lita på oss själva”

trodde att en låssmed gör.

Jag märkte ju snabbt att låsycket handlar om så mycket mer. En av de saker jag fastnade för direkt var faktiskt det att vi får möjlighet att hjälpa människor med deras säkerhet.

Ser samhällets olika sidor

En annan sak som Niklas snabbt noterade och som han än idag gör honom ödmjuk inför sitt uppdrag är att han ofta får bevittna samhällets klasskillnader.

Att inte veta vad ens arbetsdag kommer att bjuda på är det jag älskar, variationen gör verkligen yrket roligt. Ena dagen hjälper jag polisen med ett större jobb och andra dagen är jag hos en privatperson och installerar ett toppmodernt lås, säger Niklas och fortsätter: Yrket har gett mig ett helt nytt synsätt på samhället, visst är det mest positivt men vi får också se det tråkiga som att till exempel många pensionärer som har det svårt ekonomiskt. Man känner verkligen empati med dessa personer.

Medlem i högsäkerhetsgrupp

Även om han varit nio år i yrket skulle Niklas inte kalla sig fullfjädrad låssmed, kunskapen kan aldrig bli för stor menar han och det finns alltid något nytt att lära. Det var bland annat därför han ville bli certifierad värdeförvaringstekniker.

Att utvecklas är något jag ständigt strävar efter, så när

min chef föreslog att jag skulle certifieras kändes det självklart för mig.

Tillsammans med en annan branschkollega utgör Niklas de yngsta i SHG-gruppen (Svenska Högsäkerhetsgruppen) och han känner stor tacksamhet gentemot de äldre medlemmar som han menar besitter

helt unik kunskap han gärna tillskansar sig. Trots Niklas unga ålder har han redan bevittnat hur branschen förändrats det senaste decenniet och hur moderna lösningar vinner mark.

Även om allt blir mer och mer tekniskt tror jag det är viktigt att inte glömma bort den gamla kunskapen och det mekaniska, säger Niklas och fortsätter: Det är lätt att snöa in sig i data och ny teknik men man får inte tappa bort finmotoriken och det genuina hantverket.

Svårt att lita på ny teknik

En annan anledning till varför Niklas, hur intresserad han än är av ny teknik, ställer sig försiktigt positiv till en låsbransch enbart uppbyggt på elektroniken är: Människan.

Det första vi gör och alltid gjort när vi låser en dörr är att känna på handtaget, det innebär någonstans att vi inte riktigt litar på oss själva, att vi låst dörren. Att då lita på en app att din dörr är låst känns jättekonstigt. Hur ska vi kunna lita på den sårbara elektroniken när vi inte kan lita på oss själva, frågar sig Niklas avslutningsvis.

Vår tid börjar bli knapp, Niklas ska strax springa iväg till en av sina alla inbokade kurser och det har nu blivit dags för en som handlar om just digitala dörrlås. ■



Möjligheternas nyckel - CLIQ®



ABLOY® PROTEC² CLIQ®

Smart, resursbesparande och möjlig att använda överallt - på kontoret eller inom industrin till dörren, skåpet, hänglåset, låsapplikationen. Kan väderskyddas och EX klassas, uppdateras enkelt via mobilen. Batteritid upp till 5 år.

PROTEC² – double checked security

www.abloy.se



Produkter

PRODUKTNytt

Fingerprint iHandle

■ BeslagsGruppen AB har nyligen lanserat ett nytt handtag för fönster och fönsterdörrar. Handtaget som bygger på fingeravtrycksteknologi har snabbt blivit mycket populärt.

–Det vi ville fokusera på när vi valde att släppa denna nyhet var framför allt enkelheten i att slippa hantera nycklar och koder, säger Thomas Norrman på Beslagsgruppen och fortsätter:

Vi har från många upplevt att det varit ett moment man ville komma ifrån. Nu när fingeravtrycksteknologin blivit såpass mycket snabbar och mer tillförlitlig valde vi att som första leverantör i Norden introducera detta handtag på marknaden, menar Thomas.

Hur fungerar det rent praktiskt?

–Det första man gör är att registrera in det/de fingeravtryck man vill skall kunna ha befogenhet att öppna. Detta görs enkelt med hjälp av

medföljande verktyg. Sedan är det bara att lägga fingret på avläsaren för att handtaget skall låsas upp. Det återgår sedan automatiskt i låst läge.

Hur många användare kan läggas till och hur länge håller batterierna?

–Upp till 100 användare kan registreras. Batterierna (2 x CR2) håller för drygt 900 aktiveringar av sensorn, vilket skulle betyda över ett år i ett hem med normal användning.

Är handtaget certifierat och säkerhetsklassat?

–Fokus har inte legat på den målgruppen som har det behovet utan snarare att förenkla vardagen för många som upplever det vara ett bekymmer med nycklar och koder. Är man i behov av certifierade handtag kan vi ju tillhandahålla även ett ur vårt övriga sortiment.





PRODUKTNYTT

ANCHOR 830-3 UTILITY

■ ANCHOR LÅS AB lanserar kostnadseffektivt klass 3-hänglås för ovalcylinder.

ANCHOR 830-3 UTILITY är en ny industrivariant av det numera klassiska hänglåset. Den nya industrivarianten är speciellt framtagen för användande inom segmenten infrastruktur, elnät, telekom, vattenförsörjning samt i övriga krävande industriella applikationer.

- I samband med upphandlingar inom infrastruktur har vi sett att kunder efterfrågar robusta och kraftiga hänglås, utformade med fokus på maximal säkerhet och utomordentlig korrosionsbestän-

dighet till en lägre kostnad. Därför tog vi fram ANCHOR 830-3 UTILITY, säger produktchefen Robert Fredriksson.

Olika grepp har tagits för att sänka kostnader vid tillverkningen. Exempelvis har hänglåset en blåstrad istället för slipad ytfinish vilket innebär att eventuella repor och slagmärken kan förekomma på låset. Detta har dock endast en kosmetisk betydelse och ur säkerhets- och korrosionssynpunkt är hänglåset minst lika bra som ett standard 830-3 hänglås.

- Vi har förstått att säkerhet, användarvänlighet och korrosionsskydd rankas högre än hänglåsets utseende när det ska hänga på en grind vid en mobilmast i skogen, fortsätter Robert.

Hänglåset är designat för montering av cylindrar av typen skandinaviska ovalcylindrar och finns att tillgå med olika bygelhöjder.

PRODUKTNYTT

GD475 universell glaskrossdetektor

I förra numret råkade det bli fel i samband med nyheten från Alarmtech. Det är informationen i det här numret som är korrekt.

■ GD 475 är en universell passiv glaskrossdetektor i SBSC godkänd i Larmklass 3 från den svenska tillverkaren Alarmtech. Det är en enhet som kan limmas på alla sorters glas, exempelvis fönsterglas, härdat glas eller laminerat glas.

Enheten detekterar larm då glaset krossas eller att man skär med olika skärverktyg genom glaset. Vid larm ökar strömförbrukningen i detektorn vilket analysatorn IU400 känner av och ger larm.

Enhetens täckningsradie är cirka 2 meter. Vidare är den motståndskraftig mot störningar i



glaset. Den IP67-klassade detektorn har dag- och nattkontroll via LED och uppges lämplig för 24 timmars övervakning.

Detektorn har ingen känslighetsinställning och endast 2 tråd som är polaritetsoberoende vid inkoppling vilket förenklar installationen avsevärt jämfört med tidigare modeller.

GD 475 är utvecklad för att kunna skydda fönster i både offentliga och privata byggnader som kontor-, industri- och lagerbyggnader eller andra objekt där en säker och pålitlig detektor behövs.

BIREPO®

Where security meets intelligence

Nyckelförvaring på objektet - i box eller i tub



B-LOCK® COMBI



B-LOCK® FLEX och FLEX II

- Kan monteras överallt
 - effektiv och enkel montering
- Öppnas med nyckel eller elektronisk
- För montering med standard oval
- Låscylinder oberoende av fabrikat
- Kan förses med larmkontakt
- Godkända enligt SSFN 024/025 upp till klass 5

Dörrar fortsätter att förvilla för kunder, installatörer och kravställare!

I Sverige har vi lång tradition av standardisering inom området inbrott och skydd. Redan på 1980-talet började de första standarderna för inbrottsskyddande dörrar att tas fram. Idag bygger den svenska standarden för bl.a. dörrar SS-EN 1627 på det arbete som bedrivs på Europainivå.

Den tidigare svenska dörrstandarden SS 817345 (ersattes 2011 av SS-EN 1627) hade även inbrottsskyddande krav på låsenheter. Detta saknas i nuvarande SS-EN 1627 och det är här det ofta blir frågeställningar och missförstånd då en viss skyddsklass ska uppfyllas på ett objekt.

Inbrottsskyddande dörrar enligt gamla SS 817345 var alltid, oavsett vilken dörrklass, försedda med minst en "godkänd låsenhet"

enligt SSF 3522. I SS-EN 1627 är detta inte ett krav.

I SS 817345 följde dörrklasserna de vedertagna skyddsklasserna enligt SSF 200 så att t.ex. en dörr i klass 2 enligt SS 817345 uppfyllde skyddsklasskrav 2 enligt SSF 200. Perfekt och enkelt för kravställare, installatör och kund!

SS-EN 1627 klassar dörrar enligt RC (Resistance Class) 1 - 6 men dessvärre följer inte numreringen skyddsklasserna enligt SSF 200 som gamla SS 817345 gjorde. Ett objekt som ska vara i skyddsklass 2 (vanligaste klassen för företag, kontor mm) måste förses med en SS-EN 1627 dörr i klass RC3 för att uppfylla inbrottsskyddskravet. Den måste också förses med en "godkänd låsenhet" lägst i låsklass 3 enligt SSF 3522.

Nu börjar det bli svårt!

2011 när den gamla SS 817345 drogs in startade SSF tillsammans med tillverkare

och kravställare ett projekt för att försöka förenkla och förtydliga för alla parter. SSF 1078 Inbrottsskyddande dörrar blev resultatet. I normen SSF 1078 provas dörren enligt de förutsättningar som gäller i SS-EN 1627 med den skillnaden att det ska vara minst en godkänd låsenhet monterad i dörren.

SSF 1078 klassar inbrottsskyddande dörrar i fem klasser 1 – 5, där t.ex. dörr enligt SSF 1078 klass 2 uppfyller alla krav på dörr och låsenhet enligt SSF 200 skyddsklass 2.

Nu blev det åter enkelt!

Genom att beställa en inbrottsskyddande dörr enligt SSF 1078 undviker man alla problem med RC klass och frågor runt låsklasser. Med en SSF 1078 dörr får man garanterat en dörr, lås och förstärkningsbehör som uppfyller alla krav enligt specificerad skyddsklass.

Som "gräde på moset" kan man även få motorlås enligt SSF 3522 i inbrottsklassade dörrar enligt SSF 1078! ■

Standard och normer

SSF 200 Regler för inbrottsskydd – Byggnader och lokaler

Ges ut av SSF Stöldskyddsföreningen och definierar tre skyddsklasser. Skyddsklasserna är objektsrelaterade och refererar till svensk och europeisk produktstandard samt SSF normer.

SSF 1078 Inbrottsskyddande dörrar

Ges ut av SSF Stöldskyddsföreningen och omfattar inbrottsskyddande dörrar som provats enligt SS-EN 1628 – SS-EN 1630 och är försedda med minst en godkänd låsenhet.

SSF 3522

Låsenhet för fast montering – Inbrottsskydd – Klassindelning. Klass 3 definierar godkänd låsenhet. En godkänd låsenhet består av ett låshus (cylinderlås eller tillhållarlås), cylinder, säkerhetsslutbleck och förstärkningsbehör. Även elektromekaniska produkter omfattas.

SS-EN 1627

Dörrar, fönster, hängande glasfasader, galler och jalusier – Inbrottsskydd – Krav och klassindelning. Klassning av bland annat inbrottsskyddande dörrar och fönster i sex motståndsklasser.

SS-EN 1628

Dörrar, fönster, hängande glasfasader, galler och jalusier – Inbrottsskydd – Statisk belastning. Krav och provningsmetoder för statisk belastning.

SS-EN 1629

Dörrar, fönster, hängande glasfasader, galler och jalusier – Inbrottsskydd – Dynamisk belastning. Krav och provningsmetoder för dynamisk belastning.

SS-EN 1630

Dörrar, fönster, hängande glasfasader, galler och jalusier – Inbrottsskydd – Manuella angrepp. Krav och provningsmetoder för manuella angrepp.

Copixaxdagen i Umeå



Det var en toppenuppslutning under Copixaxdagen i Umeå. Evenemanget ägde rum på Mimer Hotell.

Under dagen möttes 34 stycken utställande leverantörer och närmare 30 olika kundföretag. Totalt samlades fler än 150 bransch-kunniga under ett och samma tak! Lunchen serverades i kätorna utan-

för hotellbyggnaden och kvällens middag och underhållning avnjöts på Mimer Hotell.

– **Ett fantastiskt event** som uppskattades av såväl kunder som leverantörer och självklart av oss Copixaxare, säger Natalie Rindevall, marknadsansvarig på Copixax. ■

Norska Låssmeders årliga mässa i Lillehammer firade 10 år



När SLR:s motsvarighet i Norge, Norske Låsesmeder, hade sin årliga mässa i januari i år uppmärksammades ett jubileum i dubbel bemärkelse. I år är det nämligen hela 30 år sedan föreningen började arrangera låsmedsmässan och i hela 10 år har den hållits i Lillehammer.

I vanlig ordning visade sig arrangemanget vara uppskattat av branschfolk från hela landet. Totalt 640 besökare från hela Norge kom till mässan. Det visade sig också att besökarantalet ökat det här året, med hela 20 procent från föregående år.

Förutom den uppskattade mässan kunde besökarna även ta del av över ett 40-tal olika kurser

och föreläsningar. Enligt Anne Line M. Sagbakken från Norske Låsesmeder var de flesta kurserna helt fullbokade. Hon berättar också att besökarna verkar ha varit mycket nöjda med den mix av kurser och teori och praktik som varit.

– **Norske Låsesmeders** medlemmar har verkligen tagit fasta på värdet av att låta sina anställda vidareutbilda sig och på så sätt hela tiden garantera de anställdas branschkompetens, säger Anne Line M. Sagbakken och tillägger att själva utställningen givetvis också är en viktig del i att hålla sig ajour med marknaden. Årets utställning var över 1000 kvadratmeter stor och blev riktigt välbesökt under lördagen. ■

Stor ökning av intresserade elever när yrket marknadsförs

–SLR:s arbete med rekrytering och utbildning av nya låssmeder

SLR har under det senaste året genomfört ett antal marknadsföringsinsatser för att göra yrket känt.

Insatserna har bland annat bestått av produktion av filmer och broschyrer, samt aktiviteter vid utbildningsmässor och i sociala medier. SLR har dessutom lanserat websidan lastekniker.nu där man samlat all information om yrket och aktuella utbildningsvägar.

TEXT: THORBJÖRN HELLMAN

Stor ökning av intresserade elever

SLR:s marknadsinsatser har fått till följd att intresset för yrket har ökat markant. Sedan augusti 2018 så har SLR tagit emot över 130 intresseanmälningar som avser utbildning till låssmedsyrkena.

Fler utbildningsvägar

För att kunna möta en ökad elevtillströmning

så krävs ett större utbud av utbildningsvägar. SLR har under det gångna året utvecklat flera nya utbildningsvägar som kompletterar det befintliga utbudet:

Grundutbildning vid medlemsföretag

- SLR-YI

Utbildning inom gymnasieskolan

- Praktiska Gymnasiet
- Malmö Lärlingscenter - ny utbildningsanordnare

Utbildning inom vuxenutbildning

- Movant
- Hantverkslärling i Leksand- ny utbildningsanordnare

Stärkt organisation för rekrytering och utbildning

SLR har på försök inrättat en kompetensförsörjningsgrupp med lokal representation i Stockholm och Göteborg. Kompetensförsörjningsgruppen arbetar för närvarande med ett pilotprojekt inom vuxenutbildningen tillsammans med Movant i Bromma, Stockholm. Utbildningen genomförs av SLR på uppdrag av Movant som också ersätter SLR för genomförda utbildningsinsatser.

Kompetenscentrum- säkerhet

Kompetensförsörjningsgruppen arbetar också med en utbildningsmodell som kallas Kompetenscentrum: Säkerhet. Utbildningsmodellen har en gemensam utbildningsingång och flera yrkesutgångar. Ett av huvudsyftena med utbildningsmodellens utformning är att bygga upp en utbildningsorganisation som initialt tar in ett större antal elever. SLR:s medlemsföretag skall sedan kunna välja ut de elever som företaget ifråga anser vara lämpliga för utbildning till låssmedsyrkena.

Större behov av praktik och utbildningsplatser vid företag

Den ökande tillströmningen av elever som vill utbilda sig i låssmedsyrkena kräver att fler utbildningsanordnare erbjuder utbildning till låssmedsyrkena. Det ökande intresset för yrket kräver också att fler företag ställer upp med utbildningsplatser. Vi som arbetar med kompetensförsörjning vill därför uppmana er som företagare att i möjligaste mån ta emot elever och hjälpa till med utbildningen av dessa. På så sätt så kan vi tillsammans säkra företagens kompetensförsörjning på både kort och lång sikt. ■



Stillbild från SLR:s film. Se hela filmen på lastekniker.nu

Finns det något att lära av brottsbekämpningen i New York?



Bryant Park i New York

Text: Magnus Lindgren, generalsekreterare och stiftare av den oberoende tankesmedjan Stiftelsen Tryggare Sverige.

Efterkrigstidens USA kännetecknas av ökad brottslighet och minskad trygghet. I många städer, däribland New York, blev situationen ohållbar med över 2 000 mord varje år, utbrända byggnader, minskade fastighetsvärden och en uppgivenhet bland de drabbade.

I dag räknas New York, enligt federala polisen FBI, som en av USA:s säkraste städer. Sedan 1990-talets början har den an-

mällda brottsligheten i New York minskat med cirka 80 procent. Staden har färre mord per invånare än år 1961, men nedgången sker på bred front och inkluderar våldtäkter, misshandel, rån, inbrott, bilstölder och brott som begås i skolorna.

Vad är det då för magiska trollformler som ligger bakom utvecklingen? I våra möten med

några av de ledande forskarna

vid John Jay College of Criminal Justice och de högsta polis- och polischeferna vid NYPD på One

Police Plaza så lyfts tre faktorer fram.

Ett förändrat arbetssätt med tydlig ledning och styrning
Utgångspunkten för arbetet som lade grunden till den minskade

”Bryant Park var i början av 1990-talet en otrygg plats med narkotikaförsäljning och omfattande våldsbrottslighet.”

brottsligheten var tankarna om ”Broken Windows” och betydelsen av att ta i tu med den typ av brott och ordningsstörningar som påverkar människors livskvalitet i vardagen. Det handlar om skadegörelse i form av klotter, ”tjuvåkning” i tunnelbanan, buskörning med mopeder i bostadsområden etc.

Den dåvarande polischefen William Bratton lånade ett citat av den amerikanska poeten Emily Dickinson i sina försök att förklara tankarna bakom det förändrade arbetssättet: ”If you take care of the small things, the big things take care of themselves”.



Utblick: Stiftelsen Tryggare Sverige

FORTS

Några av de första åtgärder-na som genomfördes var att biljettlösa resenärer i tunnelbanan greps och fördes bort med bussar till domstolen, där de fick betala böter. Ett annat, till synes symboliskt exempel, var att måla två tunnelbanetåg helt vita varje gång de helt nedklottrade kom in i vagnhallen för att på så sätt visa att klotter inte tolererades.

Användandet av ny teknik

En annan förklaring som lyfts fram är hur polisen med hjälp av den så kallade CompStat-mo-dellen började föra statistik över var, när, hur och varför brott sker. Succesivt börjande polisen agera mer proaktivt till skillnad mot tidigare då man i princip bara agerade händelsestyrt.

Polisen har under de senaste åren också arbetat med att utveckla annan teknik för att minska

samman i lokala så kallade BIDs (Business Improvement Districts) i syfte att ta ansvar för ren- och ordningshållningen m.m. i sitt närområde.

Ett sådant exempel är Bryant Park som ligger mitt på Manhattan. Bryant Park var i början av 1990-talet en otrygg plats med narkotikaförsäljning och omfattande våldsbrottslighet. I dag är parken en grön, attraktiv och trygg plats med många besökare. De åtgärder som vidtagits har bl.a. handlat om förbättrad belysning och översyn av buskage etc., men framför allt om att skapa en levande och attraktiv miljö med en mix av funktioner och människor.

De största vinnarna till följd av den minskade brottsligheten är de laglydiga invånarna i de mest utsatta områdena. Under de

” Samtidigt har affärsverksamheter flyttat tillbaka till tidigare övergivna bostadsområden.”

gångna åren har tusentals liv räddats, tiotusentals personer har sluppit att bli våldtagna eller miss-handlade

och hundratusentals personer har undgått att bli rånade. Samtidigt har affärsverksamheter flyttat tillbaka till tidigare övergivna bostadsområden. Kvarter som tidigare ägdes av kriminella har tagits tillbaka och hoppet börjar återvända.

och hundratusentals personer har undgått att bli rånade. Samtidigt har affärsverksamheter flyttat tillbaka till tidigare övergivna bostadsområden. Kvarter som tidigare ägdes av kriminella har tagits tillbaka och hoppet börjar återvända.

Platssamverkan mot brott

Samtidigt som polisen under 1990-talet började professionalisera sitt arbete klev andra aktörer fram. Det handlar främst om fastighetsägare som var trötta på den negativa spiralen med omfattande brottslighet, påtaglig otrygghet och minskade fastighetsvärden. Fastighetsägare, handlare, ideella organisationer med flera aktörer gick därför

Erfarenheterna från New York visar att det även går att vända den negativa situationen i Sveriges 61 utsatta och särskilt utsatta områden. Men då krävs ett förändrat arbetssätt, ny teknik och platssamverkan mot brott. ■

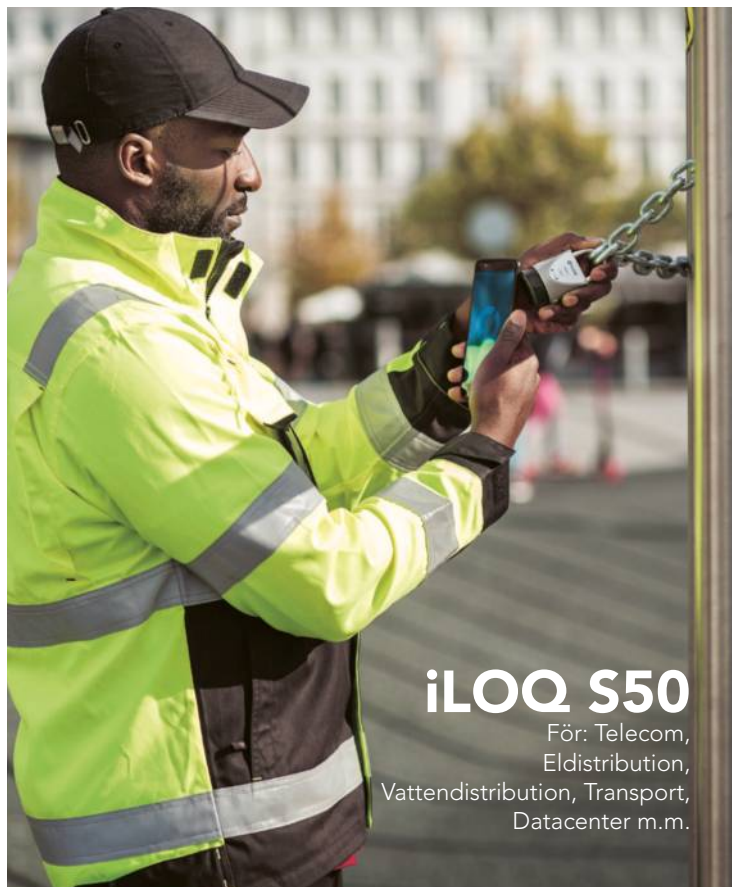
iLOQ S10

För: Bostäder,
Kontor, Industri, Köpcentrum,
Kommun,
Sjukhus m.m.



iLOQ
Making life accessible

Inga batterier, inga kablar. Med iLOQ reduceras mängden batteriavfall med **25 000 kg per år.**



iLOQ S50

För: Telecom,
Eldistribution,
Vattendistribution, Transport,
Datacenter m.m.

SEM GROUP

Säkerhet inom Elektronik och Mekanik

SEM Group är den naturliga mötesplatsen för tillverkare av fysisk och elektronisk säkerhet. Tillsammans med drygt 30 medlemsföretag driver man viktiga branschfrågor och påverkar standards i Sverige och inom EU. Sedan flera år tillbaka har man ett nära samarbete med SLR. Internationellt är SEM Group medlem i ARGE (The European Federation of Associations of Locks and Builders Hardware Manufacturers) med över 230 europeiska tillverkare av säkerhetsprodukter. ARGE river branschspecifika frågor när det gäller standards inom EU-området och fungerar som rådgivare i tekniska frågor, bland annat för Europeiska Standardiseringskommissionen (CEN). I Sverige är SEM-Group även medlemmar i SäkerhetsBranschen.

SEM Group driver branschspecifika frågor både i Sverige och internationellt. Vi har tre viktiga prioriteringar under 2019.

- **EPD Environmental Product Declaration**

SEM Group är ledande vad gäller branschens anpassningar för miljön och har som mål att samtliga medlemsföretag ska ha miljövarudeklarationer, EPD, för sina produkter. Ladda ner vår EPD-broschyr på www.semgroup.se

- **Smart house/locks**

Det finns en många fördelar med den nya tekniken, men bekvämligheten riskerar att gå före säkerheten. Utan ett säkerhetstänk kan ett smart hus bli en enkel väg in för "hackers" som vill få tillträde till en byggnad, begå brott i ditt namn eller samla känslig information.

Därför har SEM Group tagit fram en broschyr som ger goda råd till både företagare och privatpersoner om vad man

bör tänka på för att minimera riskerna. Du laddar den på www.semgroup.se

- **EN 16034/16035**

SEM Group arbetar hårt i kulisserna för att få klara besked om vad som gäller för CE-märkning och beslagning av brandavskiljande ytterdörrar. Det är en viktig fråga eftersom det påverkar medlemmarnas affärer i högsta grad.

Nu finns det ett klart besked! Från och med november 2019 blir CE-märkning obligatorisk för den här typen av ytterdörrar. CE-märkning utförs enligt en produktstandard, till exempel SS-EN 14351-1 för ytterdörrar som brandprovas enligt SS-EN 16034.

Vad som gäller för brandavskiljande innerdörrar (SS-EN 14351-2) är i dagsläget oklart.

Vi ligger på! ■

I fortsättningen kommer SEM-Group att ha en stående informationsspalt i Säkerhetsinstallatören.

ELF-Convention i år i Bologna



V varje år växlar värdskapet för ELF-konvention mellan de olika medlemsländerna. Den här gången äger ELF:s stora årliga konvent för Europas alla låssmeder rum i Bologna i Italien. Mellan den 10 och 11 maj kommer över tusen representanter från branschen att sluta upp i den gemytliga italienska staden.

Viktigt för branschen

ELF Convention räknas till Europas viktigaste säkerhets-evenemang för låssmeder och branschfolk. I Bologna kommer man att hålla till på det anrika hotellet Savoia Hotel Regency.

Med ett område på två hektar får garanterat alla besökare plats. Förutom själva konventet och flertalet möten alla länder emellan arrangeras en stor utställning, seminarier och flera kurser. I vanlig ordning kommer svenska lås- och säkerhetsföretagarna på plats och representera de svenska låssmederna.

Anmäl online

Har man ännu inte anmält sig till konventet finns det möjlighet att göra detta online på www.elf2019.eu. ■

Vi är Sveriges ledande

Alla SLR:s medlemmar är auktoriserade, innehar Mästarbrev, har en bred utbildning och ett gediget kunnande. Medlemsföretagen finns över hela landet och din närmsta säkerhetspartner hittar du här. Våra etiska regler och krav på Mästarbrev, garanterar en god service till mycket hög kvalitet.

ALINGSÅS	Alingsås Lås & Larmservice AB	www.alas.se	HÄSSELBY	SafeTeam (filial)	www.safeteam.se
BANDHAGEN	Bergs Låsverkstad AB	www.bergslas.se	HÄSSELHOLM	Hässelholms Låssmed AB	www.hmllassmed.se
BODEN	Låssmeden AB	www.lassmedboden.com	HÖRBY	Allans Lås & Larm AB	www.allanslas.se
BORÅS	Borås Lås & Säkerhet	www.lasochsakerhet.se	JOHANNESHÖV	Sickla Låsteknik AB	www.sicklалasteknik.se
BORÅS	Direct Larm Borås AB	www.directlarm.se	JÄRFÄLLA	Järfälla Låsservice, AB	www.jarfallalasservice.se
BORÅS	LåsTeam AB	www.lasteam.se	JÄRFÄLLA	Norrlås, AB	www.norrlas.se
BROMMA	Alviks Lås AB	www.alvikslas.se	JÖNKÖPING	Yxhage Lås & Europalarm AB	www.yxhage.se
BROMMA	Bromma Lås AB	www.brommalas.se	KALMAR	WB Lås AB	www.wblas.se
DANDERYD	Täby Danderyds Lås AB (filial)	www.tabylas.se	KARLSHAMN	Nokas Lås-Aktuellt (filial)	www.nokas.se
EKSJÖ	Optimera Svenska AB	www.optimera.se	KARLSKOGA	Ekbergs Låsservice eftr AB	www.ekbergsas.se
ENKÖPING	Certego AB (filial)	www.certego.se	KARLSKRONA	Creab Säkerhet AB	www.creab.se
ESKILSTUNA	Certego AB (filial)	www.certego.se	KARLSKRONA	Karlskrona Låsservice AB	www.kna-las.nu
FALKENBERG	Great Security Sverige AB (filial)	www.greatsecurity.se	KARLSTAD	Certego AB (filial)	www.certego.se
FALKENBERG	Skrea Lås & Smide AB	www.skrealas.se	KATRINEHOLM	Certego AB (filial)	www.certego.se
FALKÖPING	Vadsbolås AB (filial)	www.vadsbo.se	KIRUNA	Certego AB (filial)	www.certego.se
FARSTA	Farsta Lås AB	www.farstalas.se	KISTA	Bysmeden Lås AB (filial)	www.bysmeden.se
FINSPÅNG	Nyckelkedjan, AB (filial)	www.nyckelkedjan.se	KRAMFORS	Låssmeden i Kramfors AB	www.las-smeden.se
FLEN	Certego AB (filial)	www.certego.se	KRISTIANSTAD	Citylåset AB	www.citylaset.se
GNESTA	Punctum Lås & Larm AB (filial)	www.punctumlas.se	KRISTIANSTAD	Certego AB (filial)	www.certego.se
GUSTAVSBERG	Lås Larmteknik Värmdö AB	www.laslarmteknik.se	KRISTINEHAMN	Låsmästarn i Värmland AB	www.lasmastarn.se
GÄLLIVARE	Låsab Lås- & Larmservice AB	www.lasab.se	KUMLA	Certego AB (filial)	www.certego.se
GÄVLE	Certego (filial)	www.certego.se	KUNGSBACKA	Kungsbacka Lås & Säkerhet	www.lasochsakerhet.se
GÄVLE	Låscity i Gävle AB	www.lascity.se	KUNGSHAMN	Sotenäs Låsservice AB	www.sotenaslase.se
GÄVLE	Lås & Nyckel i Gävle AB	www.nyckel.nu	KÖPING	Certego AB (filial)	www.certego.se
GÖTEBORG	Göteborgs Lås & Nyckelverkstad AB	www.gbglas.se	LERUM	Lerums Lås & Larmservice, AB	www.lll.se
GÖTEBORG	Låfa, AB	www.lafalas.se	LIDINGÖ	Lidingö Lås & Larm AB	www.lidingolas.se
GÖTEBORG	Låset i Centrum HJK AB	www.lasetgbg.se	LIDKÖPING	Vadsbolås AB (filial)	www.vadsbo.se
GÖTEBORG	Låsinväst Svenska AB	www.lasinvast.se	LINDSBERG	Lås & Säkerhetsspecialisten i Sverige AB	
GÖTEBORG	Låssmeden S Alexandersson AB	www.lassmeden-sa.se	LINKÖPING	Lås & Nycklar i Linköping AB	www.lasochnycklar.se
GÖTEBORG	Låsspecialisten AB	www.lasspecialisten.com	LINKÖPING	Certego AB (filial)	www.certego.se
GÖTEBORG	Martin Mattsson & Co Eftr AB	www.martinmattsson.com	LULEÅ	Luleå Låskonsult, AB	www.lulealaskonsult.se
GÖTEBORG	Nokas Låsteknik i Göteborg AB	www.nokas.se	LUND	All-Round Låsservice AB	www.allroundlas.com
GÖTEBORG	SafeTeam i Sverige AB	www.safeteam.se	LUND	Certego AB (filial)	www.certego.se
GÖTEBORG	SafeTeam i Sverige AB (filial)	www.safeteam.se	LUND	Great Security Sverige AB (filial)	www.greatsecurity.se
GÖTEBORG	Certego AB (filial)	www.certego.se	LYCKSELE	Norrskydd AB (filial)	www.norrskydd.se
GÖTEBORG	Södra Vägens Låsservice AB	www.sodravagenslas.se	MALMÖ	AB Allmänna Lås i Limhamn	www.allmannalas.se
HALMSTAD	Halmstad Låsservice AB	www.halmstad-lasservice.se	MALMÖ	Bengtssons Låsservice AB	www.bengtssonslasservice.se
HALMSTAD	Lås & Larmspecialisten AT AB	www.las-larm.com	MALMÖ	Låscentralen E. Borgström AB	www.lascentralen.se
HANDEN	Brandbergens Låshörna AB	www.lashornan.se	MALMÖ	Nokas Lås-Aktuellt, AB	www.nokas.se
HANINGE	Haninge Lås AB	www.haningelas.se	MALMÖ	SafeTeam i Sverige AB (filial)	www.safeteam.se
HAPARANDA	Gränsås Service AB		MALMÖ	Safeteam Lås-Borgström AB	www.lasborgstrom.se
HELSINGBORG	Nokas Lås-Aktuellt AB (filial)	www.nokas.se	MALMÖ	Certego AB (filial)	www.certego.se
HELSINGBORG	Lås & Trygghet AB	www.las-trygghet.se	MARIEFRED	Mälardalens Säkerhetscenter AB	
HELSINGBORG	Öbergs Lås & Nycklar Eftr KB	www.obergs.com	MARIEFRED	Vadsbolås AB	www.vadsbo.se
HUDDINGE	Lås-Arne Malmström AB	www.las-arne.se	MARKARYD	Säkerhetstjänst i Markaryd AB	www.sakerhetstjanst.se
HÄGERSTEN	Aspuddens Lås - Låstjänst HB	www.lastjanst.com	MJÖLBY	Axet Lås i Mjölby AB	
HÄGERSTEN	Bysmeden Lås AB	www.bysmeden.se	MOTALA	Certego AB (filial)	www.certego.se
HÄGERSTEN	Certego AB (filial)	www.certego.se	MÄRSTA	Nyckellås AB	
HÄGERSTEN	Västberga Lås AB	www.vastbergalas.se	MÖLNDAL	Mölnåls Låsservice AB	www.molndalslas.se
HÄRNÖSAND	Nylunds Lås AB	www.nylundslas.se	MÖLNDAL	SafeTeam i Sverige AB (filial)	www.safeteam.se

SLR Auktorisation

Auktoriserad Låsmästare innebär att företaget uppfyller de krav som SLR och SSF gemensamt tagit fram.

Bland annat ska det finnas bevis på yrkeskunskap genom mästar- och gesällbrev, SLRs etiska regler ska följas, licenser från tillverkare måste finnas och butik och lokaler måste uppfylla gällande skydds krav. Anlita alltid en auktoriserad Låssmed!

Vad är ISO 9001?

ISO 9001 är en internationell standard som rör kvalitetsledning och gäller för alla organisationer inom alla branscher och verksamheter. Den innehåller åtta huvudämnen:

- ✓ Kundfokus
- ✓ Ledarskap
- ✓ Medarbetarnas engagemang
- ✓ Processinriktning
- ✓ Systemangreppssätt för ledning

- ✓ Ständiga förbättringar
- ✓ Faktabaserade beslut
- ✓ Ömsidigt fördelaktiga relationer till leverantörer.

Vad är ISO 14001?

ISO 14001 behandlar miljöledning och innehåller de viktigaste kraven för att identifiera, kontrollera, systematisera och bevaka miljöpåverkan inom organisationer, samt hur ledningen

[www.laspunkten.se](#)
[www.punctumlas.se](#)
[www.byggbeslag.se](#)
[www.lasomaskin.se](#)
[www.nokas.se](#)
[www.axlassolidlas.se](#)

[www.certego.se](#)

[www.isgrens.se](#)
[www.dalek.se](#)
[www.tyresolas.se](#)
[www.enstalas.se](#)
[www.tabylas.se](#)
[www.rikstvaanslas.com](#)
[www.safeteam.se](#)

[www.norrskydd.se](#)
[www.byggbeslag.se](#)
[www.certego.se](#)
[www.punctumlas.se](#)
[www.vasbylas.se](#)
[www.certego.se](#)
[www.lsim.se](#)
[www.botkyrkalas.se](#)
[www.tabydanderydslas.se](#)
[www.greatsecurity.se](#)
[www.lasserviceibvg.se](#)
[www.lasochnyckel-service.se](#)
[www.glasolas.se](#)
[www.visbylas.se](#)
[www.garantilas.se](#)

[www.varnamolasservice.se](#)
[www.lundkvistlas.se](#)
[www.certego.se](#)
[www.protectyou.se](#)
[www.lascenter.se](#)
[www.safeteam.se](#)
[www.certego.se](#)
[www.skanelas.se](#)
[www.lashuset.se](#)
[www.axet-las.se](#)
[www.lassakerhet.se](#)
[www.certego.se](#)
[www.norrskydd.se](#)
[www.lasteknik.com](#)
[www.gardinpersson.se](#)

viss personcertifiering för att erhålla företags- eller systemcertifiering. Certifiering av ledningssystem, produkter och personer för SLR företag görs av ackrediterat (myndighetskontrollerat) certifieringsorgan, så kallad tredjeparts certifiering.



ABUS

INDUSTRI-SÄKERHET



LOCKOUT
TAGOUT
READY

Säkra arbetsplatser för att skydda
de anställda

abus.com

Made in Germany

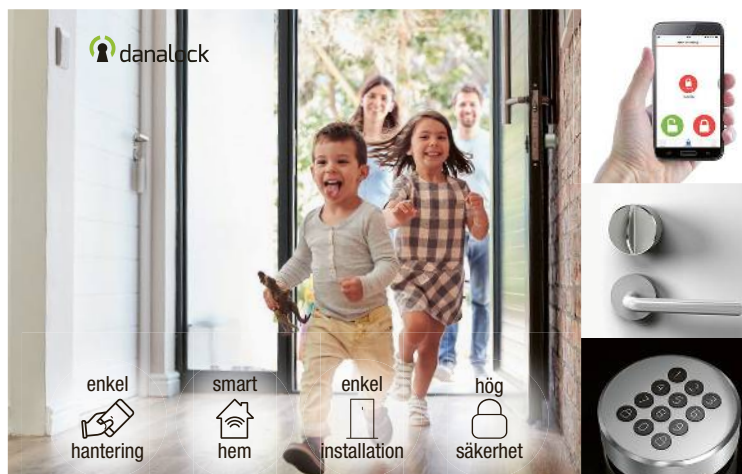
Save the date Copiaxdagarna 2019

En självklar mötesplats för säkerhetsbranschen
Göteborg 14:e mars - Västerås 23:e maj

COPIAX

Låt din familj, dina gäster eller hantverkare öppna dörren eller garageporten med sin mobil. Eller via en kod i Danapad. Allt krypterat såklart. Inget synligt på utsidan, inga bekymmer om förlorade eller kopierade nycklar.

Smart hem. Smart liv.



Ni vet väl om att vi säljer
Kassaskåpsverktyg
och har

KASSASKÅPSNYCKELTILLVERKNING
Ring 070-261 20 80

www.lasspecialisten.com

OBS ny adress
Datavägen 10B, 436 32 ASKIM.

Ska din utbildning gå i lås?

Köp dina läroböcker direkt på
SLR.se



MÄSTERLÅS AB TILL SALU

pga pensionering

Omsättning ca 1,7 milj.
Lokal ingår ej.

För mer info kontakta
Roger på tfn 08/6470000 el
roger@masterlas.com

KASSASKÅPSNYCKELTILLVERKARSPECIALISTEN

Vi tillverkar alla typer av kassaskåpsnycklar.
Speciellt Rosengrens nycklar och lås.

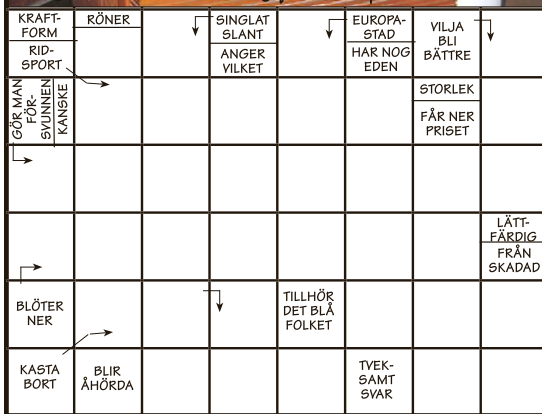


NOKAS

Nokas Låsteknik i GBG AB
Box 7058
402 31 Göteborg

Besöksadress: Första Långgatan 18

Tel: 031-380 68 10
E-post: butik.linne.lastteknik@nokas.com
www.nokas.se



↓	↓	VAR HAN EN POSITION	TJATAR FORM AV VARA ROPAR	↓	↓	KYRKÖ- SED	SYSSLADE PERSO- NEN MED	HÖJD LEKA	↓	ÅR ZS EN KLÄN- NING	↓
				—					→		
GENARE						EXTRA ORDI- NARIE			KRING MYCKET LITEN		↓
LAPP- FLICKA					BOR I EN BY EILAT- MANNEN						
BLOMMA		TVÄTT- VÄTSKA HEMSKA				HASTA SIMMAR DJUPT				ÄR ETT MÅL	
→				SÄGS SJÖN VARA AAAA							
SPELAR BOLL VÄRME- TYP								RYMMER MÅNGA LAG			
			SLÅ I DÖRREN SÅSTYP				SKÖT PRICK				
			TÄNKE- SPRÅK								PARIS- GREVE
						DRAR MED SIG MASSOR	SYSTEMET I FINLAND EINGSTEI- NIUM				
			KLAGO- SÅNG								
	SÅFTIG FRUKT				→			JOBBA IDOGT			

Vinnarna och lösningen till nr 4-2018

■ Var med och tävla om en Trisslott och få chansen till en storvinst! Tre vinnare får varsin Trisslott hemskickad i brevlådan.

■ Stort grattis säger vi till följande tre vinnare som får varsin Trisslott: **Vaktmästarna på Amnehärads Församlingshem, Gullspång, Carina Sjögren, Nyhammar och**

Helena Folkesson, Otterbäcken.

Redaktionen håller tummarna för än mer tur med lottvinsterna!

Rolig tävling – så gör du

Lös krysset ovan. Mejla svarsraden i de markerade fälten tillsammans med ditt namn, adress och mejladress till: **info@slr.se**

I ärendefältet i mejlet skriver du **Kryss 1/2019**. Du kan också skicka in ditt tävlingsbidrag.

Skriv ner svarsraden i de blå fälten tillsammans med ditt namn och adress på till exempel ett vykort och skicka det till:

SLR, Granviksliden 2
435 35 Mölnlycke.

Den 5 maj 2019 är sista tävlingsdag. Lösningen och vinnarna presenteras i nästa nummer av Säkerhetsinstallatören.



OKrysmakären Görän Bergaus/Europapris-1982															RÖRE SOM GÖR DET JÄR SIG INTE KÖR PÅ RUL I ROLLER HAND- ARBEITA JORD- LAGER ÄNT STIFT SMAL PREFSÖN BÄN RATA UPP RÅD BLÖTET RÖLL LJUD SLUTER PÅ MÖDET A														
															MÅLAT STORT MOLN- FILM BEAD HANS ASSET BENKE BALANS K														
MID D V I N T E R D U															KYRNA TAD DET BAG I MUNTRA- LSE UPP FÖR SIG SÅLT K														
K A R E T K O R A L															KYND- MILJÖR GEN K														
GÖR OFTA STRESS M N O GILLAR LAGAR A KLIPPET TILL BRÄND DRICK INLIN EASION VÄLKÄR- VÄRK K															ÄR DEN KÖR VÄGEN G														
B A M B U A N A N A R K I S A K N S															HERRE I JORDEN SOLVARS KAMMARE G														
VÄNLÖST I MET- SPÖL G TÄVLING KAN MAN ORÖD E M RÖR MAN VET GÖR PILLETSG RULLEN S T O R S A K N S															MATCH- INDRITT BROD G														
RENSA UPP I DET DÄLIGA G S A N E R A M A T N G B PÅ PÅ BIL RÅR DRANG- GÅNG E N E N															RANK PARKÖST K														
ÅRÅDE HÄLLA JÄRA Å N G R A D E M E D L A FELTYP O N A K A															P														
P R A T A E N P R Y P N A D S S A K A															P														



Håll koll och styr ditt larm med ARX GO™ – mobilt och enkelt

ASSA ABLOY
Opening Solutions

ARX GO är den mobila web-applikationen för att enkelt styra ditt larm i ASSA ABLOY ARX. Mjukvaran ger dig en tydlig visuell överblick och gör det enkelt att sköta och hålla koll på ditt larmobjekt/område från din mobil, surfplatta eller dator. ARX GO är speciellt utvecklat för att underlätta för den enskilde medarbetaren och ger trygghet och kontroll.

Med ARX GO skapar administratören en grafisk presentation av larmsystem och larmområden. Sedan kan användaren enkelt koppla till och från larmområden, kontrollera status eller lokalisera fel med hjälp av en visuell och pedagogisk karta, helt utan förkunskaper.

The global leader in
door opening solutions

POSTTIDNING B

SLR

Granviksliden 2

435 35 MÖLNLYCKE



100
YEARS
1919–2019

EVVA
access to security



AirKey

Smart helt enkelt

AirKey gör din vardag enklare och ger dig större frihet. Med AirKey kan du låsa upp dörrar med din mobil, skicka nycklar via sms och enkelt organisera hela ditt låssystem. På så sätt ger AirKey dig maximal frihet och maximal säkerhet – på jobbet eller i bostaden.

www.evva.com

